

**Univerzita Palackého v Olomouci**  
**Právnická fakulta**

**Tomáš Rubeš**

**Neurčitý pojem veřejný pořádek a jeho role v českém právním  
systému**

**Diplomová práce**

**Olomouc 2020**

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Neurčitý pojem veřejný pořádek a jeho role v českém právním systému vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje“

V Olomouci dne 11. září 2020

.....

Tomáš Rubeš

Na tomto místě bych rád poděkoval vědoucímu diplomové práce JUDr. Petrovi Osinovi Ph.D. za to, že se ujal vedení mé práce, jakož i za jeho vstřícný přístup, věnovaný čas a odborné konzultace, které mi při psaní diplomové práce poskytl.

# Obsah

<b>Úvod</b> .....	<b>5</b>
<b>1. Veřejný pořádek</b> .....	<b>8</b>
1.1 Veřejný pořádek v právních řádech vybraných evropských států .....	8
1.1.1 Francouzská republika .....	9
1.1.2 Švýcarská konfederace .....	10
1.2 Veřejný pořádek v době Československa a Československé socialistické republiky ...	11
<b>2 Veřejný pořádek ve vybraných právních odvětvích</b> .....	<b>13</b>
2.1 Soukromé právo .....	13
2.1.1 Občanský zákoník .....	13
2.1.2 Znamkové a patentové právo .....	20
2.1.3 Mezinárodní právo soukromé .....	21
2.2 Trestní právo .....	23
2.3 Správní právo .....	24
2.3.1 Přestupkové právo .....	25
2.3.2 Zákon o obcích .....	27
2.3.3 Zákon o obecní policii a o Polici České republiky .....	28
2.3.4 Zákon o pobytu cizinců na území České republiky .....	29
2.3.5 Zákon o právu shromažďovacím .....	32
2.4 Ústavní právo .....	33
2.4.1 Listina základních práv a svobod .....	33
<b>3 Veřejný pořádek v judikatuře Ústavního soudu České republiky</b> .....	<b>35</b>
<b>Závěr</b> .....	<b>39</b>
Seznam použitých zdrojů .....	42
Shrnutí .....	46

## Úvod

V diplomové práci se zabývám problematikou neurčitého pojmu veřejného pořádku a jeho rolí v českém právním systému. Toto téma jsem si za účelem hlubší analýzy zvolil proto, že se s pojmem veřejného pořádku lze setkat v různých odvětvích českého právního řádu a má tak smysl pokusit se o jeho komplexnější reflexi z hlediska právní teorie.

Veřejný pořádek se skládá z pojmů „veřejný“ a „pořádek“, které jsou samy o sobě slova mnohoznačná. Pojem veřejnosti má svůj původ již ve starověkém Řecku. V městském státě Řecka existovala sféra „polis“, která náležela všem svobodným občanům a byla oddělena od sféry „oikos“, která příslušela každému jednotlivci. Veřejnost byla považována za jakousi oblast slasti a svobody. Občan nadán svobodou se tak mohl podílet na správě společných záležitostí, což bylo jedním ze znaků ctnostného a správného života. Během celého středověku se kategorie soukromého a veřejného tradovaly v definicích římského práva. Právě již římské právo rozlišovalo kategorii soukromého a veřejného pomocí pojmů „publicus“ a „privatus“. Oba pojmy se používaly téměř běžně, aniž by byl nějak blíže vztah mezi nimi specifikován. Tyto pojmy však významu účinného v právním smyslu nabyly až se vznikem moderního státu. V době pozdního středověku se poté začala objevovat veřejná reprezentace panství, jejíž atributy byly označovány jako veřejné a byla tak spjata s vlastností určité osoby. Pokles této reprezentativní společnosti dal poté vzniknout pojmu veřejnosti v moderním smyslu, a to sféře veřejné moci. Slovo „veřejné“ se tak začalo vztahovat k aparátu, který disponoval výhradním právem na užívání veřejné moci.<sup>1</sup>

Z pohledu moderní filosofie znamená veřejné především to, co je všem společné, co prosazují všichni společně a co tedy náleží k záležitostem společnosti jako celku. Jde tedy o jakýsi viditelný prostor, kde dochází k mnoha kontaktům a odehrávají se zde společné události.<sup>2</sup>

Pojem pořádku pak není sám o sobě v českém právním řádu nijak definován. Čeština chápe pořádek jako určité ustálené uspořádání nebo jako jakýsi dobrý a náležitý stav něčeho či někoho. Případně ho lze také vyjádřit jako klidný a pravidelný průběh něčeho.<sup>3</sup>

Mnohem účelnější je však k pojmu veřejného pořádku přistupovat jako k celku a zkoumat, jak je pojem jako takový vykládán zejména odbornou literaturou nebo judikaturou

---

<sup>1</sup> HABERMAS, Jürgen. *Strukturální proměna veřejnosti*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Filosofického ústavu AV ČR, 2000, s. 57-76

<sup>2</sup> MOKREJŠ, Antonín. *Veřejnost: skutečnost – iluze – fikce*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství TRITON, 2005. s. 11-17

<sup>3</sup> HAVRÁNEK, Bohuslav a kol. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. ssjc.cas.cz, 24.05.2011 [cit. 08.08.2020]

soudů. Sám bych veřejný pořádek vymezil jako soubor hodnot, na kterých je potřeba bezvýhradně trvat vzhledem k názorům panujícím ve společnosti, a to vždy v konkrétním místě a čase. Tyto hodnoty by však měly mít svůj původ v právním řádu.

Má diplomová práce se dělí na tři kapitoly. V první kapitole se zabývám výskytem veřejného pořádku v právních řádech Francie a Švýcarska, neboť tyto země jsou nám často bohatým inspiračním zdrojem při tvorbě legislativy. Zejména švýcarská právní úprava byla inspiračním zdrojem při tvorbě nového občanského zákoníku, a to například u institutu zneužití práva obsaženém v ustanovení § 8 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Švýcarským právem je inspirováno také ustanovení § 11 občanského zákoníku, které zařazuje do části čtvrté občanského zákoníku souhrn ustanovení o vzniku, změně a zániku soukromých práv a povinností obligační povahy, zejména pak ustanovení o smlouvě. Švýcarský občanský zákoník (ZGB) totiž zvolil obdobné řešení. Ve švýcarském občanském zákoníku se zákonodárce inspiroval i v ustanovení § 19 občanského zákoníku, a to ve výslovně formulovaném pravidle, které prohlašuje za zdánlivé ujednání i takový projev vůle, kterým někdo zcizí svá přirozená práva, vzdá se jich nebo je jinak podstatně omezí.<sup>4</sup> Tuto kapitolu rovněž obohacuji o výskyt veřejného pořádku v právním řádu Československa.

Druhá kapitola pojímá roli veřejného pořádku v odvětvích soukromého, trestního, správního a ústavního práva. Zaměřuje se na výskyt v jednotlivých právních předpisech daných odvětví a jeho výklad. Uvedena je i relevantní judikatura Nejvyššího soudu České republiky, Nejvyššího správního soudu České republiky či Ústavního soudu České republiky.

Třetí kapitola je zaměřena na výklad veřejného pořádku Ústavním soudem coby ochráncem ústavnosti právního řádu. V této kapitole se zabývám tím, zda Ústavní soud s pojmem veřejného pořádku vůbec nějak pracuje, a pokud ano, jaký obsah a význam mu přikládá.

Cílem této diplomové práce je zejména zmapovat výskyt neurčitého pojmu veřejný pořádek ve stěžejních právních předpisech výše uvedených odvětvích českého práva. Autor práce si na úvod klade otázku, zda má veřejný pořádek ve vybraných odvětvích českého práva stejnou roli, a zda je mu v rámci těchto odvětví přisuzován totožný obsah. Pakliže zde bude nějaký rozdíl v pojmání veřejného pořádku napříč právními odvětvími, klade si autor otázku, v jakých znacích se veřejný pořádek obsahově v rámci vybraných právních odvětví liší. Dále si autor této diplomové práce klade otázku, zda s pojmem veřejného pořádku pracuje také

---

<sup>4</sup> Konsolidovaná důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů [online]. [obcanskyzakonik.justice.cz](http://obcanskyzakonik.justice.cz), 03.02.2012 [cit. 25.06.2020], s. 38-41

Ústavní soud České republiky. Jelikož Ústavní soud působí především jako garant ústavnosti, je autor spíše toho názoru, že pojem veřejného pořádku se v judikatuře Ústavního soudu nebude příliš vyskytovat, neboť jeho interpretace je přenechána především soudům nižších instancí. Tuto hypotézu se autor snaží potvrdit v třetí kapitole této diplomové práce.

Diplomová práce vychází zejména z právních předpisů, odborné monografie, z odborných článků a judikatury českých soudů. V jednotlivých kapitolách je prováděna analýza právní úpravy a relevantní judikatury s cílem poskytnout ucelený pohled na danou problematiku. Diplomová práce je rovněž zpracována za pomoci několika výzkumných metod. Jedná se o metody právní metodologie, zejména o výklad právních norem. Ve druhé kapitole je použita rovněž metoda analýzy. V práci si dovoluji vyslovit také vlastní názor k dané problematice.

## 1. Veřejný pořádek

Veřejný pořádek je pojmem, se kterým se lze setkat hned v několika právních systémech nejen evropských států, ale také například v právním řádu Spojených států amerických. Pojem veřejného pořádku má v těchto právních systémech mnohdy různou roli a vyskytuje se jak v soukromém právu, kde je používán zejména jako korektiv smluvní svobody, tak i v právu veřejném. V následujících podkapitolách se práce zaměřuje na roli veřejného pořádku v právním řádu Francie a Švýcarska, neboť tyto právní řády si jsou v některých ohledech blízké s právním řádem České republiky a český zákonodárce se jimi někdy nechává při tvorbě právních předpisů inspirovat. V další podkapitole se práce zaměřuje na výskyt pojmu veřejného pořádku v právním řádu Československa.

### 1.1 Veřejný pořádek v právních řádech vybraných evropských států

S pojmem veřejného pořádku se lze historicky setkat v právních řádech mnoha evropských zemí, přičemž nejčastěji se veřejný pořádek vyskytuje v souvislosti souladu právních jednání s různými obsahovými korektivy smluvní svobody. Moderní právo v různých právních systémech prezentuje potřebu takového souladu nejčastěji tak, že civilní kodexy stanovují, že právní jednání nesmí být v rozporu se zákonným zákazem, veřejným pořádkem či dobrými mravy, nebo obsahují obecnou zásadu, že smlouvy nesmí být v rozporu s veřejným pořádkem v oblasti nepsaného práva nebo konkrétním zákonným zákazem. Takto je chráněna vlastní autorita a existence právního řádu, jelikož pokud by právní řád nesankcionoval smlouvy využívající institutu svobody, který je garantován právním řádem, došlo by k jeho rozpadu.<sup>5</sup> Jsou to pak základní stanoviska dané společnosti, které odráží pojetí veřejného pořádku a jeho obsah se liší v závislosti na době a konkrétní zemi.<sup>6</sup>

Oproti rozporu se zákonným zákazem jsou korektivy veřejného pořádku a dobrých mravů korektivem širším a obecnějším, a to ať už se vyskytují v jakékoliv podobě. V určitém smyslu jde tak o nejvzdálenější korektiv smluvní svobody, kterému je přikládán právní význam. V případě veřejného pořádku jde mnohdy o slučitelnost daného právního jednání s právním řádem jako celkem, jakož i s obecnými právními zásadami a celým společenským řádem. Dobré mravy pak představují ty hodnoty, které stojí mimo právo a jsou společné celé společnosti v její určité fázi vývoje. Často jsou tak chápány jako minimum slušného chování všech jednotlivců

---

<sup>5</sup> SALAČ, Jaroslav. *Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2004. s 19

<sup>6</sup> Tamtéž, s 104-105



rozmýšlejících spravedlivě. Je tedy zajímavé, že ačkoliv dobré mravy reprezentují hodnoty stojící mimo právo, mají relevanci přímo přiznanou právním řádem.<sup>7</sup>

V kontinentálním právu rovněž často dochází k rozlišování veřejného pořádku politického a veřejného pořádku sociálně-ekonomického. S veřejným pořádek politickým jsou spjaty normy vyskytující se mimo hospodářskou sféru, které jsou však potřebné k existenci společensko-právního společenství. V tomto smyslu je tak veřejným pořádkem pokryta sféra organizace státu a veřejných zařízení, funkčnost veřejné správy a sféra trestněprávní. Výskyt veřejného pořádku ve sféře hospodářské a sociální je úzce spjat s vývojem sociálního státu a rovněž s rolí státu samotného v hospodářské oblasti. Veřejný pořádek se zde vyskytuje ve formě tzv. řídicích norem (např. při cenové a tržní regulace). Veřejný pořádek je tak moderními sociálními státy užíván rovněž k chránění jednotlivců v právně-hospodářském styku.<sup>8</sup>

Krom níže uvedených evropských států je pojem veřejného pořádku dále velmi významný rovněž v anglosaském právu, kde tvoří taktéž zejména obsahový korektiv smluvní svobody. Jelikož je však český právní řád součástí kontinentálního práva, blíže se práce rolí veřejného pořádku v anglosaském právu nezabývá.

### 1.1.1 Francouzská republika

Kontinentální právo můžeme rozdělit do dvou skupin, a to na germánskou a francouzskou právní rodinu. Germánská právní rodina je typická tím, že veškerou problematiku směřuje pod pojem dobrých mravů a s pojmem veřejného pořádku tak v podstatě nepracuje. Toto platí zejména pro Spolkovou republiku Německo a pro Rakouskou republiku. Z germánských států je to pak pouze Švýcarská konfederace, u které lze sledovat posun k francouzské právní rodině. Vztah veřejného pořádku a dobrých mravů je pak opačně pojat francouzskou právní rodinou. Důležitou roli hraje veřejný pořádek zejména ve francouzské doktríně, kde tvoří zásadní pojem. Dobré mravy jsou používány spíše na podporu veřejného pořádku, ačkoliv mu jsou fakticky postaveny naroveň.<sup>9</sup>

Francouzský občanský zákoník („Code civil“) obsahuje pojem veřejného pořádku v čl. 6.<sup>10</sup> Dle tohoto ustanovení nebylo možné uzavřít smlouvu v rozporu se zákonem, který se týká ochrany veřejného pořádku a dobrých mravů<sup>11</sup>. Jedná se o jedno z prvních použití pojmu

<sup>7</sup> SALAČ, Jaroslav. *Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2004. s. 220

<sup>8</sup> Tamtéž, s. 227

<sup>9</sup> Tamtéž, s. 221

<sup>10</sup> MELZER, Filip. Dispozitivní a kogentní normy v novém občanském zákoníku. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 7, s. 253-260

<sup>11</sup> Code Civil, art. 6

veřejného pořádku v kontinentálním právu.<sup>12</sup> Těmito zákony, které se týkají ochrany veřejného pořádku a dobrých mravů, jsou myšleny kogentní právní normy, jejichž kogentnost vyplývá z vyjádření veřejného zájmu. Právě ve francouzském právu se veřejný pořádek mimo jiné rozděluje na veřejný pořádek politický a veřejný pořádek ekonomický. Pod veřejný pořádek politický spadají veškeré normy, které stojí mimo oblast hospodářství. Takovéto normy se vztahují zejména k veřejným a rodinným záležitostem ochrany jednotlivců. Během 20. století se ve francouzském právním systému objevily také již výše zmíněné řídicí normy (tzv. „ordre public de direction“), které slouží k naplnění hospodářských cílů. Stát však také vydává normy, jejichž účelem je ochrana jednotlivce v právně-hospodářském styku (tzv. „ordre public de protection“).<sup>13</sup> Hranice mezi dobrými mravy a veřejným pořádkem je ve francouzském právu plynulá, čímž je kompenzováno užší pojetí dobrých mravů.<sup>14</sup> Z tohoto nového použití veřejného pořádku pro výhradu v odvětví občanského práva se tento pojem brzy objevil i v jiných oblastech.<sup>15</sup>

### 1.1.2 Švýcarská konfederace

Pojem veřejného pořádku jako korektiv byl do švýcarského civilního kodexu (Obligationenrecht) zaveden novelou z roku 1911.<sup>16</sup> Institut veřejného pořádku byl do švýcarského právního systému převzat z výše uvedeného čl. 6 francouzského občanského zákoníku.<sup>17</sup> Švýcarský civilní kodex byl pak také jedním ze základních inspiračních zdrojů pro ustanovení § 1 odst. 2 občanského zákoníku, který rovněž s pojmem veřejného pořádku pracuje.

Švýcarská právní doktrína považuje veřejný pořádek za souhrnný pojem pro hodnoty a strukturální principy, které jsou imanentní celému právnímu řádu.<sup>18</sup> Podle švýcarské právní doktríny jsou pod pojem veřejného pořádku zahrnuty ty hodnoty a principy, které jsou vlastní celému právnímu řádu. Čl. 19 odst. 2 švýcarského civilního kodexu stanovuje, že ta ujednání, která se přiči zákonným předpisům, jsou přípustná pouze tehdy, pokud zákon nestanovuje

<sup>12</sup> ŠMÍČEK, Vojtěch. In: WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, 2012, s. 464

<sup>13</sup> SALAČ, Jaroslav. *Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2004, s. 163

<sup>14</sup> Tamtéž, s. 228

<sup>15</sup> ŠMÍČEK, Vojtěch. In: WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, 2012, s. 464

<sup>16</sup> SALAČ, Jaroslav. *Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2004, s. 163, s. 81

<sup>17</sup> MELZER, Filip, TÉGL, Petr. In: MELZER, Filip, TÉGL, Petr a kol. *Občanský zákoník: velký komentář, Svazek I, § 1-117*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Leges, 2013, s. 60

<sup>18</sup> HONSELL, Heinrich, VOGT, Nedim Peter, WIEGAND, Wolfgang. *Basler Kommentar. Obligationenrecht I. (Art. 1-529 OR)*. 4. vydání. Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2010, s. 200

nezměnitelné pravidlo nebo pokud takové odchýlení v sobě nezahrnuje rozpor s veřejným pořádkem, dobrými mravy či právem na ochranu osobnosti. Švýcarské právo však uvedené nechápe jako definici kogentnosti ustanovení. Kogentní ustanovení jsou ve švýcarském právu chápána jako nezměnitelná pravidla, aniž by však byla nějak definována. Při zkoumání povahy norem se pak rovněž i ve švýcarském právu vychází zejména z účelu dané normy.<sup>19</sup>

## 1.2 Veřejný pořádek v době Československa a Československé socialistické republiky

Československý právní řád v roce 1918 na počátku vzniku samostatného Československa s pojmem veřejného pořádku nijak nepracoval. Počátkem tohoto období byl na území Československa platný obecný zákoník občanský, který inklinoval ke kořenům práva rakouského se značným vlivem německého práva. Lze tedy konstatovat, že v tomto období patřilo československé právo ke germánské právní rodině.<sup>20</sup>

Pojem veřejného pořádku bychom nenašli ani v občanském zákoníku z roku 1950. Tento v ustanovení § 36 odst. 1 sice obsahoval problematiku právních jednání, avšak omezil se pouze na konstatování, že neplatné právní jednání je to, které se přičí zákonu nebo obecnému zájmu. Podobného znění se pak dočkal ve svém ustanovení § 39 také občanský zákoník z roku 1964, který za neplatné právní jednání označovalo takové jednání, které svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu, nebo jej obchází či se přičí zájmům společnosti.<sup>21</sup> Socialistické právo se tak distancovalo od zásad, ke kterým inklinovaly všechny civilizované a moderní státy. Zejména tedy od zásady smluvní svobody, která by byla korigována zásadou smluvní spravedlnosti.<sup>22</sup> Pro socialistické právo bylo důležité prosadit třídní povahu socialistického práva, jakož i obecný či veřejný zájem bez ohledu na ostatní zájmy. Socialistické právo bylo rovněž typické velmi nepružným pojetím právních následků, zejména pak neplatností právních jednání.<sup>23</sup>

Veřejný pořádek bylo možné za doby totality nalézt také v zákoně č. 126/1968 Sb., o některých přechodných opatřeních k upevnění veřejného pořádku, který plně umožňoval tehdejšímu režimu zejména rozpustit veřejná shromáždění, různé manifestace a průvody

<sup>19</sup> MELZER, Filip. Dispozitivní a kogentní normy v novém občanském zákoníku. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 7, s. 253-260

<sup>20</sup> SALAČ, Jaroslav. *Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2004. s. 274

<sup>21</sup> Tamtéž, s. 182

<sup>22</sup> Tamtéž, s. 276

<sup>23</sup> Tamtéž, s. 277

a likvidovat tak režimu nepohodlné dobrovolné organizace.<sup>24</sup> Takto bylo možné učinit zejména v případě, kdy shromáždění svým zaměřením nebo průběhem mohlo narušit zahraniční politické zájmy státu nebo pokud bylo konání shromáždění v rozporu se zákonem, socialistickým řádem, nebo jinak ohrožovalo veřejný pořádek, ačkoliv veřejný pořádek nebyl tímto předpisem nijak definován. Pro zastavení činnosti dobrovolné organizace, či její rozpuštění, byly formulovány podobné podmínky, avšak podmínka v podobě ohrožení veřejného pořádku zde chyběla.<sup>25</sup>

Uvedený právní předpis byl později doplněn o zákonné opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 99/1969 Sb., o některých přechodných opatřeních nutných k upevnění a ochraně veřejného pořádku. Tento předpis stanovil, že ten, kdo se účastní akce narušující veřejný pořádek, nebo k takové akci vyzývá nebo ji podporuje, kdo neuposlechne výzvy veřejného činitele k zachování veřejného pořádku, kdo odmítá plnit povinnosti vyplývající z jeho služebního postavení nebo pracovního zařazení a ztěžuje tak úsilí o udržení veřejného pořádku, se dopouští přestupku. Takový pachatel mohl být potrestán, jestliže se nejednalo přímo o trestný čin, odnětím svobody až na tři měsíce nebo peněžitým trestem až do výše 5.000,- Kčs, případně oběma těmito tresty. Současně předpis uváděl, že toho, kdo svou činností naruší socialistický společenský řád a ztratí tím tak důvěru k zastávání svého pracovního místa či funkce, může být z této funkce odvolán, případně s ním může být rozvázán pracovní poměr. Výslovně pak tento předpis mířil i na pedagogy vysokých a jiných škol, kteří mohli být okamžitě zbaveni funkce či pracovního místa, pakliže vychovávali svěřenou mládež proti zásadám socialistické společnosti a její výstavby.<sup>26</sup>

Tento předpis představoval tehdejší počáteční projev normalizace v zákonodárství.<sup>27</sup> Shledávám v tomto příkladu situace, kdy absence legální definice neurčitého právního pojmu může způsobit značnou újmu ve chvíli, kdy je tento pojem zneužit veřejnou mocí právě pro absenci takovéto definice.

---

<sup>24</sup> ČERNÝ, Jan, JANATA, Jiří. *Veřejný pořádek aneb co trápí starosty*. Praha: Vydavatelství Linde Praha, a.s., 1999. s. 17

<sup>25</sup> zákon č. 126/1968 Sb., o některých přechodných opatřeních k upevnění veřejného pořádku, ve znění platném a účinném do účinnosti zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

<sup>26</sup> zákonné opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 99/1969 Sb., o některých přechodných opatřeních nutných k upevnění a ochraně veřejného pořádku, ve znění platném a účinném do 01.01.1977

<sup>27</sup> ŠIMÍČEK, Vojtěch. In: WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, 2012, s. 464

## 2 Veřejný pořádek ve vybraných právních odvětvích

Následující kapitola se zaměřuje na zmapování výskytu neurčitého pojmu veřejného pořádku ve vybraných odvětvích současného českého právního systému a na to, jak je veřejný pořádek v těchto odvětvích vykládán. Tato část práce je zaměřena na analýzu právní úpravy a relevantní judikatury a soustředí se na rozdílné pojetí veřejného pořádku napříč vybranými odvětvími českého právního systému.

### 2.1 Soukromé právo

Diplomová práce se v této části zabývá rolí veřejného pořádku v soukromém právu, a to zejména v novém občanském zákoníku. Dále práce mapuje také výskyt veřejného pořádku v známkovém a patentovém právu a rovněž v mezinárodním právu soukromém. Jeho role je významná právě v občanském zákoníku, kde mimo jiné představuje především jeden z korektivů smluvní svobody, která patří mezi základní zásady českého soukromého práva.

#### 2.1.1 Občanský zákoník

Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku uvádí, že veřejný pořádek představuje jednu z podstatných náležitostí demokratického právního státu.<sup>28</sup> S pojmem veřejný pořádek se lze setkat v novém občanském zákoníku již v ustanovení § 1 odst. 2, dle kterého: „*Nezakazují to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti*“.<sup>29</sup> Občanský zákoník tak na tomto místě uvádí taxativní výčet, který můžeme užít k určení toho, zda je daná norma soukromého práva kogentní či nikoliv. Jde tak o generální klauzuli, ta je však v soukromém právu někdy rozšířena o speciální ustanovení.<sup>30</sup> Abychom určili povahu normy, je potřeba zkoumat to, jaký je účel (ratio legis) daného ustanovení. Pokud je účelem této normy ochrana veřejného pořádku, jedná se o kogentní ustanovení, ačkoliv tento účel vždy nemusí figurovat na prvním místě.<sup>31</sup>

Podle Melzera je potřeba veřejný pořádek jako pojem rozlišovat v užším a širším slova smyslu. Melzer veřejný pořádek v širším smyslu chápe jako souhrn těch pravidel, které je

<sup>28</sup> Konsolidovaná důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů [online]. občanskýzákoník.justice.cz, 03.02.2012 [cit. 25.06.2020], s. 32

<sup>29</sup> zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>30</sup> BEZOUŠKA, Petr, PIECHOWICZOVÁ, Lucie. *Nový občanský zákoník – nejdůležitější změny*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2013. s. 11

<sup>31</sup> MELZER, Filip. Dispozitivní a kogentní normy v novém občanském zákoníku. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 7, s 253-260

potřeba dodržovat s ohledem na společenské a etické názory panujících ve společnosti. Tato pravidla pak utvářejí podmínku pořádaného soužití v dané společnosti. Není přitom kladen důraz na původ těchto pravidel. To znamená, že sem patří taktéž ta pravidla, která vycházejí z dobrých mravů.<sup>32</sup>

Ohledně užšího pojetí veřejného pořádku Melzer rovněž uvádí, že obsahuje pravidla, na kterých je ve společnosti potřeba bez výhrady trvat. Oproti širšímu pojetí je zde však odlišen původ takovýchto pravidel. Tímto se tedy veřejný pořádek vymezuje oproti dobrým mravům. Veřejný pořádek reprezentuje tedy jenom taková pravidla, která mají původ v samotném právním řádu. Dobré mravy mají však svůj odraz v etických představách dané společnosti. Může však často dojít k překrývání obou pojmů, neboť právní pravidla mnohdy pramení právě z etických pravidel společnosti. Jelikož však veřejný pořádek obsahuje také mravně nevýznamná pravidla, nemusí k překrytí dojít vždy. Melzer uvádí příklad stanovení hranice zletilosti na 18 let, čímž jedinec ve většině případů nabude i plnou svéprávnost. Stanovení této hranice přitom nepramení z etických norem, neboť z těchto ohledů není žádná diference mezi osobou ve věku 17 let a 11 měsíců a osobou ve věku 18 let. Avšak s ohledem na princip právní jistoty je pro právní řád vymezení takovéto věkové hranice důležité. Z toho důvodu, že v českém soukromém právu se lze setkat jak s pojmem veřejného pořádku, tak pojmem dobrých mravů, dovozuje Melzer záměr zákonodárce oba instituty odlišovat a přiklání se tak k užšímu pojetí veřejného pořádku.<sup>33</sup>

Pokud tedy nastane situace, kdy dojde k odchýlení se od normy soukromého práva, čímž zároveň dojde k porušení veřejného pořádku, nelze tento odklon tolerovat a posuzovaná norma je tak v tomto ohledu kogentní<sup>34</sup>.

K užšímu pojetí veřejného pořádku se přiklánějí taktéž i jiní autoři, dle kterých je třeba veřejný pořádek odlišovat oproti dobrým mravům, které stojí mimo právní řád, zatímco veřejný pořádek stojí uvnitř něho.<sup>35</sup> Dobré mravy považují za něco, co působí v oblasti mezilidského setkání, zatímco veřejný pořádek obstarává fungování určitého celku.<sup>36</sup> V režimu občanského zákoníku tak hledí na dobré mravy jako na něco, co má napravovat zjevný nepoměr, ke kterému by případně došlo mezi stranami právního vztahu. Naopak veřejný pořádek je pak tvořen

<sup>32</sup> MELZER, Filip. Dispozitivní a kogentní normy v novém občanském zákoníku. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 7, s. 253-260

<sup>33</sup> Tamtéž

<sup>34</sup> MELZER, Filip, TÉGL, Petr. In: MELZER, Filip, TÉGL, Petr a kol. *Občanský zákoník: velký komentář, Svazek I, § 1-117*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Leges, 2013, s. 59-60

<sup>35</sup> BEZOUŠKA, Petr, PIECHOWICZOVÁ, Lucie. *Nový občanský zákoník – nejdůležitější změny*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2013. s. 12

<sup>36</sup> ELIÁŠ, Karel a kol. *Občanské právo pro každého – pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku*. 2. doplněné a aktualizované vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, a.s., 2014. s. 27

pravidly, která se neváží k nápravě případné nespravedlnosti mezi stranami. Taková nespravedlnost totiž při ujednáním narušujícím veřejný pořádek ani nemusí nastat. Jde však o pravidla, která mají mnohem širší společenskou důležitost, proto je také dle názoru těchto autorů pořádek označen jako „veřejný“. Do rozporu s veřejným pořádkem se tak dostanou zejména taková ujednání, která se s přihlédnutím k okolnostem, času a sociálním poměrům budou zdát zcela společensky nepřijatelná.<sup>37</sup>

K užšímu pojetí veřejného pořádku v soukromém právu se osobně přikláním také, neboť jak je uvedeno výše, toto pojetí, jakož i rozlišování mezi pojmy veřejného pořádku a dobrých mravů, je vlastní francouzské právní rodině. Jelikož občanský zákoník pojmy veřejného pořádku a dobrých mravů odlišuje, lze dovodit, že inklinuje spíše k francouzské právní rodině, ačkoliv řadu inspiračních zdrojů našel samozřejmě i v právních předpisech, které patří ke germánské právní rodině. Z důvodu rozlišování veřejného pořádku a dobrých mravů proto považuji v soukromém právu uvedené užší pojetí veřejného pořádku za adekvátní.

Bezouška veřejný pořádek interpretuje jako: „*Právnímu řádu vlastní hodnotové a řídicí principy, bez nichž nemůže fungovat demokratická společnost.*“<sup>38</sup> Veřejný pořádek se pak zakládá na hodnotách, které reprezentují daná hospodářská zřízení. Veřejný pořádek tak slouží na ochranu konkrétních hodnot, jakou je například obchod s nemovitostmi, ale také chrání některé osoby, které mohou být zranitelnější v důsledku svého sociálního či ekonomického postavení. Podle Bezoušky je funkcí veřejného pořádku zejména zaručit správnou organizaci společnosti na základě hodnot, které jsou pro určitý právní řád imanentní. Pod tím si lze představit například zájem na stabilitě státního zřízení, na nerušeném výkonu veřejné moci, zájem na potlačení kriminality, ochranu postavení třetích osob v právním styku aj. V rozporu s těmito hodnotami pak mohou být například tato jednání: snaha vyloučit fungování ústavních principů (například formou manipulace s volbami kupováním volebních hlasů), smlouvy zavazující ke spáchání trestného činu, smlouvy založené na korupčním jednání, smlouvy vylučující působení základních principů (například principu publicity veřejných seznamů) a dále také třeba i smlouvy, které mají za účel způsobit třetí osobě škodu, aj.<sup>39</sup>

Obdobně vymezuje veřejný pořádek rovněž Pauldura, dle kterého: „*Jde o souhrn právem chráněných veřejných i soukromých zájmů, které jsou dle obecně přijímaných hledisek vnímány jako natolik společensky významné, že potřeba jejich zachování převyšuje jinak garantovanou*

<sup>37</sup> LAVICKÝ, Petr. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 1

<sup>38</sup> BEZOUŠKA, Petr, PIECHOWICZOVÁ, Lucie. *Nový občanský zákoník – nejdůležitější změny*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2013. s. 12

<sup>39</sup> Tamtéž, s. 13

*autonomii jednotlivců při realizaci soukromoprávních poměrů (například veřejné zdraví, životní prostředí, suverenita a svrchovanost státní moci, bezpečnost, ale též základní pravidla sloužící k ochraně skupiny kontraktuálně, sociálně, majetkově či jinak znevýhodněných osob (například zákaz lichvy, zákaz šikany, zákaz zneužití tísně nebo závislosti apod. “<sup>40</sup>*

S veřejným pořádkem se v občanském zákoníku můžeme setkat dále v ustanovení § 588, dle kterého: „*Soud přihlédne i bez návrhu k neplatnosti právního jednání, které se zjevně přičí dobrým mravům, anebo které odporuje zákonu a zjevně narušuje veřejný pořádek. To platí i v případě, že právní jednání zavazuje k plnění od počátku nemožnému“*. Tato norma navazuje na ustanovení § 580 odst. 1, dle kterého: „*Neplatné je právní jednání, které se přičí dobrým mravům, jakož i právní jednání, které odporuje zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje.*“ <sup>41</sup>

Je-li však právní jednání pro rozpor se zákonem neplatné, je třeba vždy současně určit, o jakou neplatnost se jedná. Občanský zákoník přitom rozeznává dva druhy neplatnosti, a to neplatnost absolutní a neplatnost relativní. Absolutní neplatnost má za důsledek, že právní jednání nevyvolává od počátku žádné právní následky, které mělo za účel vyvolat. Působí přitom ze zákona (ex lege) a není potřeba se jí dovolávat, jelikož soudy k ní přihlížejí z úřední povinnosti. Veškeré zamýšlené právní následky však vyvolává relativně neplatné jednání, pakliže osoba k tomu oprávněná se neplatnosti nedovolá. Pokud tak učiní, právní jednání se stane od počátku neplatné a na právní následky je potřeba hledět tak, jako by nikdy nebyly vyvolány.<sup>42</sup> Soudní praxe je ustálena v závěru, že soud přihlíží k důvodům absolutní neplatnosti právního jednání z úřední povinnosti, avšak pouze tehdy, jsou-li tyto důvody z právního jednání očividné. Pakliže tomu tak není, může je soud zkoumat pouze v důsledku konkrétního návrhu účastníků.<sup>43</sup>

Z uvedeného vyplývá, že ustanovení § 588 občanského zákoníku dopadá na případy, kdy právní jednání bude absolutně neplatné. Dojde-li tak k situaci, kdy se právní jednání dostane do rozporu se zákonem a současně také zjevně narušuje veřejný pořádek, dobré mravy anebo zavazuje k jednání od počátku nemožnému, soud k důvodům neplatnosti přihlédne z úřední povinnosti.<sup>44</sup> K prohlášení právního jednání za absolutně neplatné však nemusí vést vždy každé

<sup>40</sup> PAULDURA, Lukáš. *Slovník právních pojmů. Občanský zákoník*. 1 vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 184

<sup>41</sup> zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>42</sup> HANDLAR, Jiří, DOBROVOLNÁ, Eva. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 2077

<sup>43</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 08.02.2001, sp. zn. 22 Cdo 752/99

<sup>44</sup> ELIÁŠ, Karel a kol. *Občanské právo pro každého – pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku*. 2. doplněné a aktualizované vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, a.s., 2014. s. 78



porušení zákona. Pakliže učiníme závěr, že v právním jednání je vada v podobě rozporu se zákonem již na základě ustanovení § 580 odst. 1 občanského zákoníku, musíme rovněž sledovat, zda došlo také k narušení veřejného pořádku. Pouze v této situaci by totiž případně soud mohl přihlídnout k důvodům neplatnosti z úřední povinnosti.<sup>45</sup> Každý rozpor se zákonem totiž nemusí zároveň představovat rozpor s veřejným pořádkem, a to ani v situaci, kdy takovýto rozpor se zákonem je způsobilý vyvolat neplatnost podle ustanovení § 580 odst. 1 občanského zákoníku. Ovšem pakliže dojdeme k závěru, že rozpor se zákonem reprezentuje rovněž rozpor s veřejným pořádkem, právní jednání s takovýmto rozporem bude vždy absolutně neplatné v souladu s ustanovením § 588 občanského zákoníku. Obě zákonné podmínky, tedy rozpor se zákonem a zjevné narušení veřejného pořádku, tak musejí být splněny kumulativně. V praxi však nebude nejspíš velmi běžné, aby některé právní jednání tyto podmínky splnilo současně.<sup>46</sup>

Handlar pak v této problematice klade důraz na to, zda je absolutní neplatnost vyžadována smyslem a účelem porušeného zákona. Dle jeho názoru tak není relevantní, jestli právní jednání zasahuje do základních pravidel a hodnot právního řádu, které stojí za pojmem veřejného pořádku. Je-li zde totiž některý zákon, jehož smyslu a účelu není možné docílit jinak než stanovením absolutní neplatnosti právního jednání, které je s ním v rozporu, je potřeba takové jednání považovat za absolutně neplatné, a to i v situaci, kdy by nedošlo k porušení základních pravidel či hodnot právního řádu. Pakliže je tedy smyslem a účelem porušeného zákona to, aby právní jednání nevyvolalo od počátku žádné právní následky, nemůže být jiným důsledkem porušení tohoto zákona nic jiného než absolutní neplatnost právního jednání.<sup>47</sup>

Takovéto měřítko pro srovnání je však obsaženo již v ustanovení § 580 odst. 1 občanského zákoníku, dle kterého je právní jednání neplatné, pokud to mimo jiné vyžaduje smysl a účel porušovaného zákona. Z toho důvodu tak Handlar vidí konstrukci veřejného pořádku jakožto dalšího kritéria pro určení absolutní neplatnosti za nadbytečnou, protože ho lze podřadit pod kritérium smyslu a účelu porušeného zákona. Dále považuje za těžko představitelnou situaci, kdy by určité právní jednání porušovalo zákon a současně ona základní pravidla či hodnoty právního řádu a smysl a účel porušovaného zákona by zároveň nevyžadovaly prohlášení takového jednání za absolutně neplatné. Pakliže by k takovéto situaci

---

<sup>45</sup> BEZOUŠKA, Petr, PIECHOWICZOVÁ, Lucie. *Nový občanský zákoník – nejdůležitější změny*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2013. s. 92

<sup>46</sup> ELIÁŠ, Karel a kol. *Občanské právo pro každého – pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku*. 2. doplněné a aktualizované vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, a.s., 2014. s. 340

<sup>47</sup> HANDLAR, Jiří. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 2077

přesto došlo, zastává Handlar názor, že kritérium veřejného pořádku by nemělo kritérium smyslu a účelu zákona nahrazovat, ale pouze jej doplňovat.<sup>48</sup>

K tématu absolutní neplatnosti stojí za zmínku také nedávné rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10.06.2020, sp. zn. 31 ICdo 36/2020, které se týkalo platnosti konkludentně uzavřené smlouvy mezi společností s jediným společníkem a mezi tímto společníkem. Tato smlouva však musí dle ustanovení § 13 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstev (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obchodních korporacích“), mít písemnou formu s úředně ověřenými podpisy. Jelikož smlouva takto uzavřena nebyla, je neplatná. Otázkou však zůstalo, zda se jedná o neplatnost relativní či absolutní.<sup>49</sup>

Pakliže by se jednalo a neplatnost relativní, musela by být někým neplatnost namítána, což se v daném případě nestalo. Aby byla smlouva absolutně neplatná pro rozpor s ustanovením § 13 zákona o obchodních korporacích, musela by se v souladu s ustanovením § 588 občanského zákoníku zjevně přičít dobrým mravům, anebo by musela odporovat zákonu a současně zjevně narušovat veřejný pořádek. Pojem „zjevně“ přitom Nejvyšší soud dosud vykládal jako vyjádření stupně intenzity narušení veřejného pořádku.<sup>50</sup> Zmíněným rozhodnutím však Nejvyšší soud dospěl k závěru, že zjevným narušením veřejného pořádku se rozumí takové narušení veřejného pořádku, které je nepochybné či jednoznačné. Současně však Nejvyšší soud dodává, že nedodržení požadavku stanoveným v ustanovení § 13 zákona o obchodních korporacích nemusí vždy vést k narušení veřejného pořádku, neboť: „*je nutné vždy posuzovat, zda s ohledem na okolnosti konkrétního případu nebyl naplněn smysl a účel právní normy v tomto ustanovení obsažené přesto, že jednající společník nedodržel postup podle označeného ustanovení.*“<sup>51</sup>

Dále se lze s veřejným pořádkem v občanském zákoníku setkat v jeho ustanovení § 172 odst. 1 písm. a), dle kterého: „*Soud na návrh toho, kdo na tom osvědčí právní zájem, nebo i bez návrhu, zruší právní osobu a nařídí její likvidaci, jestliže vyvíjí nezákonnou činnost v takové míře, že to závažným způsobem narušuje veřejný pořádek.*“<sup>52</sup> Při výkladu pojmu „nezákonná činnost“ lze vyjít primárně z ustanovení § 145 odst. 1 občanského zákoníku, který uvádí taxativní výčet zakázaných jednání (např. popírání nebo omezování osobních, politických

<sup>48</sup> HANDLAR, Jiří. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 2077

<sup>49</sup> ŠUBRT, Martin. KOLÁROVÁ, Irena. VÍŠEK, Pavel. *Změna výkladu zjevného narušení veřejného pořádku v koncepci absolutní neplatnosti právního jednání* [online]. epravo.cz, 15.07.2020 [cit. 07.08.2020]

<sup>50</sup> Tamtéž

<sup>51</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10.06.2020, sp. zn. 31 ICdo 36/2020

<sup>52</sup> zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

nebo jiných práv pro rasu, původ, národnost, politické a jiné smýšlení, nebo záměrná podpora násilí), jehož prostřednictvím má právnická osoba dosáhnout nějakého cíle. V důsledku porušení ustanovení § 145 odst. 1 občanského zákoníku tak může soud i bez návrhu deklarovat absolutní neplatnost právnické osoby pro rozpor založení právnické osoby s kogentním ustanovením zákona. Ustanovení § 172 odst. 1 písm. a) však míří spíše na situace, kdy soud i bez návrhu zruší právnickou osobu a nařídí její likvidaci pro nezákonnou činnost, kterou právnická osoba koná během své existence. To však platí pouze za podmínky, že ona nezákonná činnost současně závažným způsobem narušuje veřejný pořádek.<sup>53</sup> Ne každá nezákonná činnost právnické osoby tedy musí nutně vést k jejímu zrušení soudem a nařízení likvidace, pakliže tato činnost nedosahuje určité intenzity. Pod pojmem veřejného pořádku jsou zde zahrnuta stejná pravidla jako v ustanovení § 1 odst. 1 občanského zákoníku, která byla rozebrána výše.<sup>54</sup>

S veřejným pořádkem se lze setkat také v rodinném právu, a to konkrétně v ustanovení § 792 občanského zákoníku, dle kterého: „*Je-li návrh na popření otcovství podán po uplynutí popěrné lhůty, může soud rozhodnout, že zmeškání lhůty promíjí, pokud to vyžaduje zájem dítěte a veřejný pořádek*“.<sup>55</sup> Toto ustanovení tak dopadá na situace, kdy lze prominout zmeškání lhůty k podání návrhu na popření otcovství, pokud převažuje zájem dítěte a veřejný pořádek na tom, aby takovýto návrh podán byl. Pokud tedy například manžel matky stráví deset let ve výkonu trestu odnětí svobody a až po jeho opuštění výkonu se dozví, že byl *de iure* zapsán jako otec dítěte, kterému je osm let a on tak jeho otcem logicky být nemůže, soud mu může prominout zmeškání zákonné lhůty k návrhu na popření otcovství. To vše samozřejmě pokud to vyžaduje zájem dítěte a veřejný pořádek.<sup>56</sup> Oproti předchozí právní úpravě, kde byla tato pravomoc svěřena státnímu zástupci, takto nyní může učinit soud. Jinak ale byla právní úprava popření otcovství v podstatě převzata ze staré právní úpravy.<sup>57</sup>

<sup>53</sup> HOLEJŠOVSKÝ, Josef. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 2077

<sup>54</sup> SVEJKOVSKÝ, Jaroslav. In: SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, DEVEROVÁ, Lenka. *Právnické osoby v novém občanském zákoníku*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013. s. 120

<sup>55</sup> zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

<sup>56</sup> ELIÁŠ, Karel a kol. *Občanské právo pro každého – pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku*. 2. doplněné a aktualizované vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, a.s., 2014. s. 187

<sup>57</sup> BEZOUŠKA, Petr, PIECHOWICZOVÁ, Lucie. *Nový občanský zákoník – nejdůležitější změny*. 1. vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2013. s. 122

### 2.1.2 Známkové a patentové právo

České patentové právo pracuje s pojmem veřejného pořádku nepřetržitě od roku 2000 a patentové právo již dokonce nepřetržitě od roku 1995.<sup>58</sup> Ustanovení § 4 písm. a) zákona č. 527/1990 Sb. o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že: „*Patenty se neudělují na vynálezy, jejichž využití by se přičilo veřejnému pořádku nebo dobrým mravům; to nelze vyvodit pouze z toho, že využití vynálezu je zakázáno právním předpisem.*“<sup>59</sup>. Podobná je i úprava v ustanovení § 4 odst. f) zákona č. 441/2003 o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví, že: „*Do rejstříku se nezapiše označení, které je v rozporu s veřejným pořádkem nebo dobrými mravy.*“<sup>60</sup>

Telec pak veřejný pořádek vykládá „*jakožto stav věcí vylučující či omezující nebezpečí veřejné poruchy, tzn. poruchy způsobilé ohrozit kohokoliv.*“<sup>61</sup>

Je zajímavé, že posouzení, které patenty či ochranné známky jsou v rozporu s veřejným pořádkem, v těchto případech nepodléhá soudu, nýbrž úřednické činnosti. Existuje tak celá řada rozhodnutí příslušných úřadů, které s veřejným pořádkem pracují. Za zmínku stojí rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 09.08.2001, sp. zn. O-131254, který k veřejnému pořádku uvedl, že v rozporu s ním by byl zápis ochranné známky označující osobu, která se určitým způsobem zasadila o dění v současném světě a její zápis tak neumožnil. Jednalo se o zápis ochranné známky ve znění „LADY DIANA“.<sup>62</sup> V rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 25.11.1998, sp. zn. O-107262-95, kde bylo rozhodováno o zápisu ochranné známky s označením „MONA LISA“, úřad uvedl, že označení, které se shoduje s názvem známého obrazu není v rozporu s veřejným pořádkem ani dobrými mravy, jelikož není v rozporu ani se žádnými společenskými či ústavními zásadami České republiky.<sup>63</sup>

Osobně s oběma uvedenými rozhodnutími souhlasím, neboť mi přijde racionální vyloučit subjektivizaci ochranných známek při označení nesoucí jméno některé historicky známé osobnosti, neboť v případě zápisu by došlo k vyloučení ostatních z dostupnosti k tomuto označení. Naopak u označení nesoucí „pouze“ název slavného obrazu necítím vyšší míru potřeby ponechat toto označení volně dostupné všem. Takové označení se totiž váže spíše

<sup>58</sup> TELEC, Ivo. Poctivost a důvěra, dobrá víra, dobré mravy, veřejná morálka a veřejný pořádek. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 1, s. 1-6

<sup>59</sup> zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>60</sup> zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů

<sup>61</sup> TELEC, Ivo. Poctivost a důvěra, dobrá víra, dobré mravy, veřejná morálka a veřejný pořádek. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 1, s. 1-6

<sup>62</sup> Rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 09.08.2001, sp. zn. O-131254

<sup>63</sup> Rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 25.11.1998, sp. zn. O-107262-95

k samotnému uměleckému dílu, a nikoliv ke konkrétní fyzické osobě, u které potencionálně hrozí střet například s právem na ochranu jména člověka. Zásahu do takového práva se pak může bránit i rodina daného člověka. U uměleckého díla se sice může proti určitému označení bránit autor, avšak spíše nikoliv právě u díla z počátku 16. století.

### 2.1.3 Mezinárodní právo soukromé

S pojmem veřejného pořádku pracuje hojně také zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o mezinárodním právu soukromém“), který v ustanovení § 4 stanovuje: *„Ustanovení zahraničního právního řádu, jehož se má použít podle ustanovení tohoto zákona, nelze použít, jestliže by se účinky tohoto použití zjevně přičily veřejnému pořádku. Ze stejných důvodů nelze uznat cizí rozhodnutí, cizí soudní smír, cizí notářskou a jinou veřejnou listinu, cizí rozhodčí nález, nebo provést procesní úkon k dožádání z ciziny, anebo uznat právní poměr nebo skutečnost, které vznikly v cizině nebo podle zahraničního právního řádu“*.<sup>64</sup>

Uvedené ustanovení upravuje výhradu veřejného pořádku napříč celým zákonem, jakožto jeden z institutů mezinárodního práva soukromého, přičemž odkazy na něj můžeme najít i v dalších ustanoveních tohoto zákona. Ani v tomto zákoně bychom nenašli definici pojmu veřejný pořádek. Důvodová zpráva k § 4 zákona o mezinárodním právu soukromém uvádí, že se zde jedná o veřejný pořádek z hlediska našeho právního systému. Toto ustanovení nemá jakkoliv hodnotit právní předpisy vydané cizím státem, který projevuje svoji svrchovanost, ale je potřeba klasifikovat účinky, které tento cizí právní předpis vyvolá v České republice. Účelem je tedy zabránit takovým účinkům, které jsou v rozporu například se základními zásadami právního státu, ovšem nemusí se vždy jednat o rozpor s kogentní normou. Nedochozí zde však k odmítnutí použitého právního předpisu jako celku, ale pouze daného ustanovení, jehož účinky použití se přičí dobrým mravům a zásadám českého právního řádu, na nichž je nutno trvat bez výhrady.<sup>65</sup>

Toto vymezení přitom odpovídá předchozí právní úpravě mezinárodního práva soukromého. Ustanovení § 36 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění zákona č. 369/2012 Sb., účinném ke dni 01.01.2013, stanovovalo, že *„Právního předpisu cizího státu nelze použít, pokud by se účinky tohoto použití přičily*

<sup>64</sup> zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů

<sup>65</sup> Konsolidovaná důvodová zpráva k zákonu č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů [online]. docplayer.cz, 18.05.2011 [cit. 22.07.2020]

*takovým zásadám společenského a státního zřízení České republiky a jejího právního řádu, na nichž je nutno bez výhrady trvat.*“<sup>66</sup>

Věřný pořádek v mezinárodním právu soukromém je možné vymezit jako teritoriálně omezený koncept, jehož konkrétní význam je spjat s určitým státem a může se měnit v průběhu času. Jedná se o pojem, který je odvislý od elementárních hodnot, které určitý stát či civilizační okruh uznává. Pod veřejný pořádek tak spadají zejména základní zásady právního řádu a elementární zájmy společnosti a státu. Výhradu veřejného pořádku lze označit také za prostředek *ultima ratio*, tudíž k jeho použití by mělo dojít pouze v krajních případech. Příkladem, kdy by byla možná výhrada veřejného pořádku tak může být například situace, kdy by se měla aplikovat cizí právní norma, která by diskriminovala určitou národnostní skupinu, ale také například norma, která by stanovila, že není potřeba doručovat účastníkům řízení návrh na zahájení určitého řízení.<sup>67</sup>

K výhradě veřejného pořádku se vyslovil také Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 25.04.2006, sp. zn. ÚS 709/05, ve kterém uvedl, že rozpor s veřejným pořádkem je dán v okamžiku, kdy v řízení, ze kterého vzešlo rozhodnutí cizozemského soudu, došlo k porušení základních práv účastníků.<sup>68</sup> Mezi tato práva patří nepochybně také právo na spravedlivý proces, jak Ústavní soud konstatoval ve svém nálezu ze dne 12.06.2012, sp. zn. ÚS 2455/09.<sup>69</sup> Jelikož se výhrada veřejného pořádku objevuje i ve většině právních řádů členských států evropské unie, vyjadřuje se k této otázce mnohdy také Soudní dvůr EU. Ten ve svém rozsudku ze dne 28.04.2009, C-420/07 k výhradě veřejného pořádku proti uznání a výkonu cizího rozhodnutí uvedl, že je potřeba jej uplatňovat pouze v krajních případech a je potřeba jej vykládat velmi úzce. Volný pohyb soudních rozhodnutí je totiž jedním z důležitých cílů unijní právní úpravy.<sup>70</sup>

Výhradu veřejného pořádku je také potřeba odlišit od tzv. imperativních norem upravených v ustanovení § 3 zákona o mezinárodním právu soukromém. Ty se totiž použijí bez ohledu na rozhodné právo, které se podle dané kolizní normy na daný případ použije. Výhrada veřejného pořádku se naopak použije tam, kde už rozhodné právo bylo na základě kolizní normy určeno, bylo přistoupeno k jeho výkladu a objevily se vlivem použití cizího právního předpisu negativní důsledky. Imperativní normy rovněž poskytují ochranu širšímu okruhu

<sup>66</sup> zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění zákona č. 369/2012 Sb., účinném ke dni 01.01.2013

<sup>67</sup> BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš. In: BŘÍZA, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 23

<sup>68</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 25.04.2006, sp. zn. ÚS 709/05

<sup>69</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 12.06.2012, sp. zn. ÚS 2455/09

<sup>70</sup> Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 28.04.2009, sp. zn. C-420/07

zájmu, přičemž výhrada veřejného pořádku, jak bylo nastíněno výše, se váže pouze k zájmům nejzákladnějším a nejdůležitějším.<sup>71</sup>

Za zajímavé považuji rovněž ustanovení § 86 odst. 2 písm. d) zákona o mezinárodním právu soukromém, dle kterého: „*Jestliže byla sjednána příslušnost zahraničního soudu podle odstavce 1, je tím vyloučena pravomoc českých soudů; český soud však věc projedná, jestliže ujednání o příslušnosti zahraničního soudu je v rozporu s veřejným pořádkem.*“<sup>72</sup> Toto ustanovení dopadá na situace, kdy v rozporu s veřejným pořádkem je již samotné sjednání dohody o příslušnosti zahraničního soudu, a to tehdy, pokud tato dohoda úmyslně obejde některou imperativní normu či jiné právní předpisy, které chrání veřejný pořádek v České republice. Zejména tedy pokud dojde k ujednání dohody, která například porušuje základní lidská práva občana České republiky, měla by být použita výhrada veřejného pořádku.<sup>73</sup>

## 2.2 Trestní právo

S pojmem veřejného pořádku pracuje i české veřejné právo a můžeme se s tím setkat ve stěžejním předpisu trestního práva, kterým je zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“). Trestní zákoník veřejný pořádek používá ve zvláštní části u některých trestních činů, kde je veřejný pořádek používán jako součást kvalifikované skutkové podstaty. U vybraných trestných činů totiž oproti základní skutkové podstatě bude pachatel přísněji potrestán, spáchá-li tento čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelné pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek.

S touto kvalifikovanou skutkovou podstatou se lze setkat například u trestného činu šíření nakažlivé lidské nemoci podle ustanovení § 152 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku, krádeže podle ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku nebo šíření poplašné zprávy podle ustanovení § 357 odst. 4 písm. a) trestního zákoníku. Pokud pachatel spáchá trestný čin za krizové situace, živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život, veřejný pořádek nebo majetek, jedná se rovněž o přitěžující okolnost dle ustanovení § 42 písm. j) trestního zákoníku. Vzhledem k zásadě zákazu dvojího přičítání, která brání tomu, aby pachateli byla

<sup>71</sup> BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš. In: BŘÍZA, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 23

<sup>72</sup> zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů

<sup>73</sup> BŘÍZA, Petr, BŘICHÁČEK, Tomáš. In: BŘÍZA, Petr a kol. *Zákon o mezinárodním právu soukromém*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 23

určitá skutečnost přičítána k tíži dvakrát, se však tato přitěžující okolnost aplikuje pouze tam, kde kvalifikovaná skutková podstata s ohrožením veřejného pořádku nepočítá.<sup>74</sup>

Veřejný pořádek trestní zákoník používá také v hlavě X, která se týká trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných. Nalézt ho můžeme v díle 6 této hlavy, který je zaměřen na jiné rušení veřejného pořádku. Do tohoto dílu pak patří trestný čin šíření poplašné zprávy, trestný čin výtržnictví, trestný čin hanobení lidských ostatků a trestný čin opilství.

Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 29.10.1990, sp. zn. 7 Tz 44/90, k trestnímu činu výtržnictví uvedl, že výtržností se rozumí jednání, které závažným způsobem narušuje veřejný klid a pořádek a je pro ně typický zjevně neuctivý a neukázněný postoj pachatele k zásadám občanského soužití.<sup>75</sup> Literatura pak k trestným činům hlavy X dílu 6 uvádí, že objektem těchto trestných činů je právě zájem na klidném soužití občanů, jakož i veřejný klid a veřejný pořádek.<sup>76</sup>

K soukromému právu jsem uváděl, že veřejný pořádek může být chápán v užším a širším smyslu, přičemž většina autorů se v soukromém právu přiklání k jeho užšímu pojetí a tím tak vymezení oproti dobrým mravům. Jsem toho názoru, že trestní právo pojímá veřejný pořádek spíše v širším pojetí dle uvedeného dělení. Pakliže objektem uvedených trestných činů je veřejný klid, veřejný pořádek a zájem na klidném občanském soužití, domnívám se, že veřejný pořádek zde odráží rovněž společenské a etické hodnoty. Jak uvádím výše, toto jsou přitom pravidla vycházející především z dobrých mravů. Nemyslím si tedy, že by veřejný pořádek v trestním zákoníku reprezentoval pravidla, která mají původ pouze v samotném právním řádu, což by vedlo k závěru o jeho užším pojetí. Trestní předpisy přitom ani s pojmem dobrých mravů v zásadě nepracují. Domnívám se tedy, že zákonodárce veřejný pořádek uchopil v širším pojetí, sloučil ho s dobrými mravy a veřejný pořádek tak v trestním právu může představovat i hodnoty stojící mimo právní řád.

### 2.3 Správní právo

Ve správním právu se lze s veřejným pořádkem setkat poměrně hojně, a to i ve zvláštních zákonech upravující pouze určitou úzce vymezenou oblast. Nejčastěji však lze přijít do styku s pojmem veřejného pořádku v právních předpisech upravující problematiku přestupků, dále v zákoně o obcích, v zákonech upravujících působnost některých bezpečnostních sborů, v

<sup>74</sup> PÚRY, František. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 554

<sup>75</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.10.1990, sp. zn. 7 Tz 44/90

<sup>76</sup> JELÍNEK, Jirí a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 4. vydání. Praha: Nakladatelství Leges, 2014, s. 869-871



zákoně o právu shromažďovacím a rovněž také v právní úpravě zabývající se pobytem cizinců na území České republiky. K problematice pobytu cizinců na našem území existuje dokonce bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu, který se pokusil pojem veřejného pořádku vymezit.

### 2.3.1 Přestupkové právo

Před rozsáhlou novelou právní úpravy přestupku, která nabyla účinnosti dne 01.07.2017, byla problematika přestupků upravena v zákoně České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“). Ten v ustanoveních § 47 a § 48 negativním způsobem vymezoval, co vše veřejný pořádek zahrnuje, ačkoliv zde jistě nebyla zahrnuta veškerá jednání narušující veřejný pořádek. Kromě rušení nočního klidu, vzbuzení veřejného pohoršení, neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, znečištění veřejného prostranství aj., které bylo zahrnuto v ustanovení § 47, lze do ochrany veřejného pořádku řadit také například potírání alkoholismu a narkomanie, pořádek na komunikacích, taneční zábavy, kina, veřejné shromažďování, reklamy a plakátování, číslování domů a označování ulic, občanské soužití či sexuální služby nabízené veřejně a mnoho dalšího.<sup>77</sup>

Aktuální úpravu s účinností od 01.07.2017 v oblasti přestupků tvoří zejména zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), který zahrnuje obecná pravidla jak hmotněprávního, tak i procesněprávního charakteru. Na rozdíl od předchozího zákona o přestupcích již tento nový právní předpis neobsahuje skutkové podstaty jednotlivých přestupků. Ty se částečně přesunuly do nového zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o některých přestupcích“), a zbytek skutkových podstat byl přesunut do zvláštních předpisů, pakliže se tam nenacházely již předtím.<sup>78</sup>

Skutková podstata přestupků proti veřejnému pořádku se tak nově přesunula právě do zákona o některých přestupcích, a to konkrétně do jeho ustanovení § 5. Ten s drobnými změnami převzal již zmíněné ustanovení § 47 zákona o přestupcích. Nově sem byla také zařazena skutková podstata přestupku týkající se maření vykazání ze společného obydlí, maření

---

<sup>77</sup> ČERNÝ, Jan, JANATA, Jiří. *Veřejný pořádek aneb co trápí starosty*. 1. vydání. Praha: Vydavatelství Linde Praha, a.s., 1999. s. 20

<sup>78</sup> KORBEL, František, STAŇKOVÁ, Kateřina. *Co přinese nová úprava přestupků* [online]. [pravniprostor.cz](http://pravniprostor.cz), 31.01.2017 [cit. 03.08.2020].

rozhodnutí soudu o předběžném opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí, nebo také znevážení postavení úřední osoby při výkonu její pravomoci.<sup>79</sup>

Objektem skutkových podstat těchto přestupků je veřejný pořádek. Ochrana nočního klidu, čistoty veřejného prostranství nebo ochrana mravnosti jsou poté objekty sekundárními. Veřejný pořádek podle zákona o některých přestupcích pak dle komentářové literatury lze definovat jako: „*souhrn pravidel jednání a chování lidí na veřejnosti*“. Tato pravidla mohou být stanovena právními předpisy, ale mohou být obsažena rovněž v normách mimoprávních, tj. morálních a společenských, které jsou dodržovány na základě obyčejů a přesvědčení většiny jedinců ve společnosti, a to vždy v konkrétním místě a čase.<sup>80</sup>

Podobně hovoří i poněkud starší literatura, dle které se veřejným pořádkem rozumí určitý stav morálky obyvatelstva na daném území, které se snaží udržet právem daná, ale taktéž právně neformulovaná, pravidla soužití, především pak pravidla týkající se chování na veřejnosti. Veřejný pořádek tak odráží krom právních norem také morální pravidla, která nejsou dodržována kvůli své právní závaznosti, ale především na základě mínění společnosti, určitých návyků a vštěpených zásad. Navíc dokonce již starší literatura rozlišovala chápání veřejného pořádku v užším a širším smyslu. V užším smyslu má veřejný pořádek zahrnovat soubor pořádkových pravidel pro jednání jedinců na veřejných místech, jejichž úpravu nelze hledat v právních předpisech. Zachování těchto pravidel je však podmínkou pro řádné soužití ve společnosti. Tato pravidla jsou tak dána názory většiny lidí, obecným přesvědčením, obyčejí a postojem lidu v místě a čase.<sup>81</sup> V širším pojetí pak veřejný pořádek krom právně neformulovaných pravidel chování obsahuje také ta pravidla chování, která jsou obsažena v právních předpisech. V tomto širším pojetí je pak potřeba veřejný pořádek chápat.<sup>82</sup>

Uvedené dělení na širší a užší pojetí však neodpovídá obsahově tomu, jak jsou tato pojetí chápána v soukromém právu, které je rozebráno výše.<sup>83</sup> I ve správním právu jsou však evidentně pod pojem veřejného pořádku zahrnuty hodnoty stojící mimo právní řád a tím tak dochází opět k prolínání s dobrými mravy, stejně jako v trestním právu. Ani právní předpisy správního práva totiž s pojmem dobrých mravů v zásadě npracují, případně tento pojem ani nijak dále nerozvádí. Pakliže bychom vycházeli z dělení na širší a užší pojetí veřejného

<sup>79</sup> Konsolidovaná důvodová zpráva k zákonu č. 251/2016 Sb., zákon o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů [online]. psp.cz, 01.07.2015 [cit. 03.08.2020]

<sup>80</sup> VETEŠNÍK, Pavel. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 926

<sup>81</sup> ČERNÝ, Jan, JANATA, Jiří. *Veřejný pořádek aneb co trápí starosty*. 1. vydání. Praha: Vydavatelství Linde Praha, a.s., 1999. s. 18

<sup>82</sup> Tamtéž, s. 19-20

<sup>83</sup> Tam užší pojetí zahrnuje pouze hodnoty, které chrání právní řád. V širším pojetí navíc zahrnuje hodnoty stojící mimo právní řád

pořádku, které bylo popsáno v podkapitole týkající se soukromého práva, lze konstatovat, že i dle tohoto dělení je ve správním právu veřejný pořádek chápán v jeho širším pojetí. Tak je tomu na rozdíl od práva soukromého, kde se názory odborné veřejnosti kloní k užšímu pojetí, neboť veřejný pořádek ve správním právu zahrnuje hodnoty stojící mimo právní řád stejně jako hodnoty, které právní řád chrání.

### 2.3.2 Zákon o obcích

Problematika přestupků proti veřejnému pořádku pak navazuje rovněž na právní úpravu samosprávy obcí. Jsou to totiž obecní úřady a nikoliv soudy, které tyto přestupky dle ustanovení § 60 odst. 2 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky projednávají.<sup>84</sup> Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, ve znění pozdějších předpisů, dává v ustanovení § 10 písm. a) také obci možnost vydat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhlášku. Touto vyhláškou může obec uložit povinnosti „*k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázané.*“<sup>85</sup>

Ustanovení § 10 písm. b) pak dává obci možnost obecně závaznou vyhláškou uložit povinnosti „*pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku*“.<sup>86</sup> Ani zákon o obcích však nepřináší definici veřejného pořádku, respektive výslovně neuvádí, co vše spadá pod místní záležitosti veřejného pořádku.<sup>87</sup> Jelikož však obce obecně závaznou vyhláškou mohou ukládat povinnosti, které mají zamezit porušení veřejného pořádku, právní úprava přestupků poté dopadá na případy, kdy je tento veřejný pořádek narušen, domnívám se, že obsah veřejného pořádku bude podle těchto dvou právních úprav v zásadě shodný.

<sup>84</sup> JEMELKA, Luboš. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 446

<sup>85</sup> zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, ve znění pozdějších předpisů

<sup>86</sup> Tamtéž

<sup>87</sup> VETEŠNÍK, Pavel. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, s. 926

### 2.3.3 Zákon o obecní policii a o Policii České republiky

Obecně závaznou vyhláškou obec rovněž může zřídit obecní policii, která dle ustanovení § 1 odst. 2 zákona České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“), slouží k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, a to v rámci působnosti dané obce. Obecní policie pak místní záležitosti veřejného pořádku zabezpečuje tak, že například přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití, dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce, nebo provádí dohled nad dodržování čistoty na veřejných prostranstvích v obci.<sup>88</sup>

Komentářová literatura k zákonu o obecní policii uvádí, že: „*Veřejným pořádkem rozumíme souhrn právních i neprávních norem platných v daném místě a čase upravujících chování osob ve veřejném prostoru (na veřejnosti).*“<sup>89</sup> Taktéž poskytuje definici místních záležitostí veřejného pořádku, pod kterými rozumí: „*Všechny veřejné záležitosti místního charakteru v rámci obce, které nejsou záležitostmi širšího (regionálního či celostátního) významu, a tudíž by měly být v působnosti místních společenství.*“<sup>90</sup> Uvedená definice tak obsahově odpovídá tomu, co si lze pod pojmem veřejného pořádku představit například také ve výše popsaném přestupkovém právu.

S pojmem veřejného pořádku se lze setkat také v zákoně č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii České republiky“). Tento zákon vymezuje úkoly Policie České republiky, kterými je mimo jiné ochrana bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku.<sup>91</sup> Kromě veřejného pořádku často zákon používá také pojem vnitřního pořádku. Vnitřní pořádek však tvoří pouze určitou výseč záležitostí veřejného pořádku.<sup>92</sup> Veřejný pořádek a jiné záležitosti vnitřního pořádku a bezpečnosti pak patří do oblasti tzv. vnitřních věcí. Tento pojem udává dle ustanovení § 12 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů, základní působnost Ministerstva vnitra, které je pro oblast vnitřních věcí ústředním správním orgánem státní správy.<sup>93</sup> Komentářová literatura k zákonu o Policii České republiky pak zcela shodně s výše citovanou literaturou k zákonu

<sup>88</sup> zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

<sup>89</sup> ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, 2018, s. 40

<sup>90</sup> Tamtéž, s. 40

<sup>91</sup> zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

<sup>92</sup> ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, 2018, s. 53

<sup>93</sup> VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 13

o obecní policii uvádí, že: „*Veřejným pořádkem rozumíme souhrn právních i neprávních norem platných v daném místě a čase upravujících chování osob ve veřejném prostoru (na veřejnosti)*.“<sup>94</sup>

### 2.3.4 Zákon o pobytu cizinců na území České republiky

Velmi hojně s pojmem veřejného pořádku pracuje dále i zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Jedno z ustanovení tohoto zákona, které používá pojem veřejného pořádku, je například ustanovení § 9, kde jsou upraveny důvody, pro které může policie odepřít cizinci vstup na území České republiky. Dle ustanovení § 9 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců: „*Policie odepře cizinci vstup na území, jestliže je důvodné nebezpečí, že by cizinec mohl při svém pobytu na území ohrozit bezpečnosti státu, závažným způsobem narušit veřejný pořádek nebo ohrozit mezinárodní vztahy České republiky*.“<sup>95</sup> Podle písm. i) citovaného ustanovení policie odepře vstup na území rovněž cizinci, který by mohl ohrozit či narušit uvedené hodnoty na území jiného smluvního státu. Smluvním státem se dle písm. g) uvedeného ustanovení rozumí státy, které jsou vázány mezinárodním smlouvami o odstraňování kontrol na společných hranicích.

Dle ustanovení § 19 zákona o pobytu cizinců pak policie může dále například ukončit přechodný pobyt na území České republiky, pakliže cizinec úmyslným jednáním závažným způsobem narušil veřejný pořádek. Možnost narušení veřejného pořádku závažným způsobem či ohrožení bezpečnosti České republiky jsou pak také důvody pro zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

Užitím pojmu veřejného pořádku v souvislosti s pobytem cizinců se již několikrát ve své judikatuře zabýval Nejvyšší správní soud. Ten se k veřejnému pořádku vyjádřil ve svém rozsudku ze dne 16.05.2007, č. j. 2 As 78/2006-64, kde uvedl, že česká i zahraniční doktrína si je vědoma toho, že pojem veřejného pořádku je obtížně vymežitelný. Současně odkázal na soudce Burrougha, který pojem veřejného pořádku v roce 1824 v rozhodnutí ve věci Richardson vs. Mellish označil za nepoddajného koně, na kterého se jednou nasedne, aniž by bylo známo, kam nás zaveze. Přesto se však v tomto rozhodnutí pokusil o definici veřejného pořádku, který označil za: „*normativní systém, na němž je založeno fungování společnosti*

<sup>94</sup> VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014. s. 18

<sup>95</sup> zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

*v daném místě a čase a jenž v sobě zahrnuje ty normy právní, politické, mravní, morální a v některých společnostech i náboženské, které jsou pro fungování dané společnosti nezbytné. Nadto je možno pod pojmem veřejného pořádku rozumět také faktický stav společnosti, k němuž je dodržování tohoto heterogenního normativního systému zacíleno. Narušení veřejného pořádku je proto zároveň narušením normy a zároveň narušením optimálního stavu společnosti, který je účelem a dispozicí této normy.“<sup>96</sup>*

Zajímavým rozhodnutím je i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 09.10.2009, č. j. 5 As 51/2009-68, který se týkal zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu dle ustanovení § 87k odst. písm. b) zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel se v této věci dopustil několika trestných činů, pod jejichž spácháním správní orgán v prvním stupni spatřoval narušení veřejného pořádku. Správní orgán v této věci veřejný pořádek vymezil jako soubor pravidel a zásad společenského chování v České republice. To, že stěžovatel nectil právní předpisy České republiky, považoval správní orgán za hrubý rozpor s veřejným pořádkem. Nejvyšší správní soud se tak v této věci zabýval především tím, zda správní orgán řádně posoudil aplikaci a interpretaci pojmu „veřejný pořádek“. Nejvyšší správní soud pak uvedl, že pojem veřejného pořádku v kontextu cizineckého práva je potřeba vykládat v souladu s judikaturou EU a rovněž v souladu s právem EU, zejména pak směrnicí Evropského parlamentu a Rady ze dne 29.04.2004 č. 2004/38/ES o právu občanů EU a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Proto Nejvyšší správní soud odkazuje na judikaturu EU, dle které je k uplatnění konceptu veřejného pořádku zapotřebí existence skutečného a dostatečně závažného ohrožení, kterým je dotčen základní zájem společnosti. S ohledem na uvedené pak Nejvyšší správní soud dovodil, že z odsouzení pro spáchání trestného činu je možné vycházet pouze, pokud okolnosti, které vedly k odsouzení za trestný čin, svědčí o osobním chování pachatele, které představuje trvalý ohrožení veřejného pořádku.

Ani opakované porušení právních předpisů České republiky tak nemusí vždy být porušením veřejného pořádku. Nejvyšší správní soud tak shledal postup správního orgánu za nesprávný, neboť nepřistoupil k eurokonformnímu výkladu veřejného pořádku.<sup>97</sup>

Současně Nejvyšší správní soud dovodil, že: *„Za narušení veřejného pořádku je potřeba považovat takové protiprávní jednání, které přinejmenším jednoznačně překračuje intenzitu jednání popsaného v některých ze skutkových podstat trestných činů uvedených v trestním zákoně. Český zákonodárce navíc okruh protiprávních jednání pro případnou aplikaci*

<sup>96</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16.05.2007, sp. zn. 2 As 78/2006

<sup>97</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 09.10.2009, sp. zn. 5 As 51/2009

ustanovení § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců dále zúžil, když stanovil podmínku, že se musí jednat o narušení veřejného pořádku závažným způsobem.<sup>98</sup> Tímto rozhodnutím tak Nejvyšší správní soud značně zúžil výklad pojmu veřejného pořádku ve smyslu zákona o pobytu cizinců, když jej omezil pouze na trestné činy, a to takové, které navíc dosahují mimořádné závažnosti.<sup>99</sup>

Vymezením veřejného pořádku se Nejvyšší správní soud zabýval ještě v usnesení ze dne 26.07.2011, č. j. 3 As 4/2010-151. V tomto usnesení uvedl, že veřejný pořádek nepředstavuje žádnou obecnou kategorii. Zákony, které užívají pojem veřejného pořádku, neodkazují na jeden jediný veřejný pořádek, resp. na nějaký jeden určitý faktický stav ve společnosti. Zároveň uvedl, že: „Závěry o tom, jaké konkrétní jednání je závažným narušením veřejného pořádku, učiněné ve vztahu k určitému ustanovení, pak nelze bez dalšího přebírat při výkladu ustanovení jiných, nýbrž je potřeba přihlížet ke specifickým okolnostem vzniku, původu, účelu ustanovení, stejně jako je třeba pak dané ustanovení přiměřeným způsobem vyložit rovněž ve vztahu k individuálním okolnostem jednotlivých případů.“<sup>100</sup>

Nejvyšší soud tak v tomto rozhodnutí neposkytl žádnou definici veřejného pořádku, neboť ten dle jeho názoru nelze vždy vykládat stejně. Současně se Nejvyšší správní soud v tomto rozhodnutí neztotožnil se závěrem pátého senátu v předchozím uvedeném rozhodnutí, že k narušení veřejného pořádku dojde protiprávním jednáním, které překročí intenzitu jednání popsaného ve skutkových podstatách trestných činů.<sup>101</sup>

V souladu s usnesením sp. zn. 3 As 4/2010 pak Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 24.01.2018, č. j. 6 Azs 345/2017-37 uvedl, že: „v případě neudělení povolení k trvalému pobytu lze sice za závažné narušení veřejného pořádku považovat i menší prohřešky než ve vztahu ke správnímu vyhoštění, nicméně neplnění účelu dlouhodobého pobytu samo o sobě závažným narušením veřejného pořádku není. Cizinec, který neplní účel dlouhodobého pobytu, sice porušuje jednu z povinností, která mu ze zákona o pobytu cizinců vyplývá, avšak neohrožuje některý ze základních zájmů společnosti. Takové jednání sice určitým způsobem koliduje se zájmem státu na regulaci pohybu a pobytu cizinců na jeho území, nelze jej však považovat za tak závažný exces, aby bylo způsobitelné narušit závažným způsobem veřejný pořádek tohoto státu.“<sup>102</sup>

<sup>98</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 09.10.2009, sp. zn. 5 As 51/2009

<sup>99</sup> PAWLIKOVÁ, Klára. Veřejný pořádek jako neurčitý právní pojem v PobCiz a judikatuře NSS. *Soudní rozhledy*, 2019, roč. 25, č.9, s. 275

<sup>100</sup> Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26.07.2011, sp. zn. 3 As 4/2010

<sup>101</sup> Tamtéž

<sup>102</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24.01.2018, sp. zn. 6 Azs 345/2017

Na základě výše uvedeného se domnívám, že rovněž v cizineckém právu je veřejný pořádek pojímán v širším smyslu, kdy zahrnuje krom hodnot chráněných právním řádem, také hodnoty stojící mimo něj. Zároveň zde opět nedochází k vymezení vůči dobrým mravům a tyto pojmy, ačkoliv zákon pracuje jen s pojmem veřejného pořádku, se zde dle mého názoru prolínají.

### 2.3.5 Zákon o právu shromažďovacím

S veřejným pořádkem se lze setkat i v zákoně č. 84/1990 Sb., zákon o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů. Ten ve svém ustanovení § 8 odst. 1 používá hned dva neurčité právní pojmy, a to veřejný pořádek a místní podmínky. S ohledem právě na veřejný pořádek a místní podmínky pak může příslušný úřad navrhnout svolavateli konání shromáždění v jiném místě a v jinou dobu, než jak zvolil svolavatel oznamující určité shromáždění. Dle odstavce 2 uvedeného ustanovení pak může příslušný úřad za účelem ochrany veřejného pořádku stanovit určité podmínky pro konání shromáždění, zejména tehdy, pokud se na stejném místě a ve stejnou dobu má konat jiné shromáždění.<sup>103</sup>

Místními podmínkami se zde rozumí zejména ty podmínky, které jsou rozhodující v určitém čase a místě, kde se má shromáždění konat, a to s ohledem zejména na zajištění plynulé dopravy a zásobování, klidu a bezpečnosti. Z důvodu bezpečnosti tak nelze konat shromáždění např. v blízkosti provádění stavebních prací nebo v blízkosti nemocnic a léčeben.<sup>104</sup>

Veřejným pořádkem je zde „*souhrn právních i neprávních (morálních, sociálních, politických a náboženských) norem platných v daném místě a čase upravující chování osob ve veřejném prostoru (na veřejnosti)*“. Lze jím rozumět také jako určitý stav společnosti, ve které jsou dodržovány nejen právní normy, ale také normy společenského chování, na jejichž dodržování trvá většina společnosti a souhlasí s tím, aby následkem jejich porušení byla určitá sankce. V kontextu této právní úpravy tak bude v rozporu s veřejným pořádkem takové shromáždění, které bude rušit noční klid nebo bude způsobilé vyvolat veřejné pohoršení (např. konání nepietního shromáždění na hřbitově, pietním místě či v jejich blízkosti).<sup>105</sup>

<sup>103</sup> zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů

<sup>104</sup> ČERNÝ, Petr. In: ČERNÝ, Petr, LEHKÁ, Markéta. *Zákon o právu shromažďovacím*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 122

<sup>105</sup> Tamtéž



## 2.4 Ústavní právo

Oproti Ústavě České republiky, která pojem veřejného pořádku nepoužívá, v usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpis (dále jen „Listina základních práv a svobod“), se veřejný pořádek na několika místech vyskytuje. Listina základních práv a svobod je tak jediným z ústavních zákonů České republiky, ve kterém se lze s pojmem veřejného pořádku setkat.

### 2.4.1 Listina základních práv a svobod

Veřejný pořádek je v Listině základních práv a svobod kritériem, na jehož ochranu lze omezit shromažďovací právo, svobodu pohybu a pobytu a právo sdružovací.<sup>106</sup> Komentářová literatura k Listině základních práv a svobod pak k veřejnému pořádku uvádí, že absence definice tohoto pojmu je oprávněná, neboť pakliže by tu nějaká definice byla, musela by být tak obecná, že by tím zcela postrádala svůj význam, nebo by naopak musela být vyjádřena tak kasuisticky, že by nebyla schopna zahrnout veškeré potencionální situace. Vzhledem k historicky postupnému rozšíření pojmu veřejného pořádku do ostatních právních odvětví má tak veřejný pořádek v těchto odvětvích mnohdy odlišné pojetí. V režimu ústavního pořádku České republiky si lze pod veřejným pořádkem představit rovněž určitý stav společnosti.<sup>107</sup>

V již výše zmíněném rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 16.05.2007, sp. zn. 2 As 78/2006, druhý senát tohoto soudu uvedl, že veřejný pořádek je neurčitým právním pojmem: *„jehož obsah je jednak proměnlivý a jednak neztotožnitelný s pouhou výsečí jediného z existujících normativních systémů, neboť v sobě neobsahuje pouze normy morální či pouze normy právní, ale přinejmenším normy obou těchto druhů (...) Má tedy veřejný pořádek coby normativní systém povahu heterogenní a normy v něm obsažené nespojuje povaha jejich závaznosti a původu, nýbrž jejich účel, tedy optimální fungování společnosti.“*<sup>108</sup>

K tomu je možno na veřejný pořádek také nahlížet jako na faktický stav společnosti, k jehož udržení tento normativní systém směřuje. K porušení veřejného pořádku tedy dojde porušením určité normy a zároveň narušením ideálního stavu společnosti, ke kterému směřuje účel dané normy. V režimu ústavního pořádku České republiky jde pak o ty normy, které cílí na fungování společnosti jako celku ve světle základních principů Ústavy České republiky

<sup>106</sup> Usnesení předsednictví České Národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

<sup>107</sup> ŠIMÍČEK, Vojtěch. In: WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, 2012, s. 464

<sup>108</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16.05.2007, sp. zn. 2 As 78/2006

a její preambule. Takové společnosti jsou zejména tvořeny svobodnými a rovnoprávními občany, kteří berou ohled na své povinnosti vůči ostatním jedincům, stejně jako jsou si vědomi své zodpovědnosti proti celé společnosti jako celku. V takové společnosti by měla být dále zakořeněna úcta ke svobodám člověka jako občana, měla by být respektována lidská důstojnost a lidská práva. Ideální stav společnosti, jenž odpovídá uvedenému, lze pak v České republice chápat jako pojem veřejného pořádku.<sup>109</sup>

---

<sup>109</sup> ŠIMÍČEK, Vojtěch. In: WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, 2012, s. 464

### 3 Veřejný pořádek v judikatuře Ústavního soudu České republiky

Krom již shora uvedené judikatury se Ústavní soud pojmem veřejného pořádku zabýval v následujících rozhodnutích. Ve svém nálezu ze dne 12.08.2008, sp. zn. Pl. ÚS 33/05 Ústavní soud rozhodoval ohledně obecně závazné vyhlášky města Krupky č. 12/2004 k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku na veřejných prostranstvích. Mimo jiné bylo v této vyhlášce uvedeno, že činnosti, které by mohly narušit veřejný pořádek, jsou konzumace alkoholu, provozování prostituce či vstup a pohyb se zvířaty na veřejných prostranstvích. V této věci stěžovatel namítal právě překročení působnosti z toho důvodu, že vyhláška přejímá či nově upravuje vztahy, které již byly zakotveny v právních předpisech týkajících se výkonu státní správy.<sup>110</sup>

K tomu Ústavní soud uvedl, že regulování konzumace alkoholických nápojů na veřejných prostranstvích v obci je dle zákona možná, pakliže se s ohledem na místní podmínky jedná o jev, který je způsobilý k narušení veřejného pořádku, dobrých mravů či bezpečnosti, zdraví a majetku v obci. Stejně jako zákon o obcích, ani Ústavní soud v této věci nikterak neupřesnil, která činnost je schopna narušit veřejný pořádek a která se přiči dobrým mravům. K ústavnosti a zákonnosti obecně závazných vyhlášek pak Ústavní soud uvedl, že obec v oblasti veřejného pořádku plní jednu ze svých policejních funkcí a při absenci právní úpravy se snaží o vydávání vlastních právních předpisů, kterými by stanovila zákazy určitého chování, které se v obci jeví jako škodlivé a které postrádá oporu v zákonech. Aby však obec nepřekročila svoji zákonnou působnost, musí jít vždy o záležitosti místní. Musí tak jít především o takové nežádoucí jednání, která nemá charakter státem postihovaného jednání (například trestný čin) a která má místní charakter. Pojem „místní“ pak Ústavní soud nechápe tak, že jde o vymezení území nepřesahující hranice obce, ovšem nemělo by mít ani krajský či dokonce celostátní charakter. Ústavní soud v této věci rovněž dodal, že v praxi budou možné situace, kdy určité jednání bude jako nežádoucí posuzováno v jedné obci a jako takové bude zakázáno, zatímco v jiné obci nikoliv.<sup>111</sup>

Konzumaci alkoholu na veřejných prostranstvích, jako činnosti způsobilé narušit veřejný pořádek, se Ústavní soud zabýval také ve svém nálezu ze dne 07.09.2010, sp. zn. Pl. ÚS 11/09. V této věci soud rozhodoval o zrušení ustanovení § 2 odst. 2 obecně závazné vyhlášky města Jeseník č. 1/2008 ve slovech „nebo zdržování se na veřejném prostranství s otevřenou lahví nebo jinou nádobou s alkoholickým nápojem“. Uvedenou vyhláškou město Jeseník postihovalo

<sup>110</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 12.08.2008, sp. zn. Pl. ÚS 33/05

<sup>111</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 12.08.2008, sp. zn. Pl. ÚS 33/05

konzumaci alkoholu na veřejných prostranstvích, ale současně postihovalo právě také zdržování se na veřejném prostranství s otevřenou lahví alkoholu. Dle stěžovatele se přitom nejedná o jednání způsobilé narušit veřejný pořádek.<sup>112</sup>

Ústavní soud k tomuto uvedl, že: „*Konzumace alkoholu – se znakem způsobilosti narušit veřejný pořádek – se věcně a logicky neomezuje na samotné (vlastní) požívání alkoholického nápoje, nýbrž zahrnuje i obdobně tomu imanentní a veřejně reflektovatelné činnosti, jež počínají opatřením alkoholického nápoje a pokračující jeho „veřejnou“ připravenosti ke skutečné konzumaci. Právě znak takové „veřejné připravenosti“ obec přiléhavě reflektuje v dotčeném ustanovení podmínkou, že jde o alkoholický nápoj v „otevřené lahvi či jiné nádobě“, jako i podmínkou „zdržování se“; ta je významná nejen proto, že je typovým „předpolím“ konzumace, nýbrž i tím, že ze zákazu vylučuje pouhý přenos nádoby (přes veřejné prostranství), jenž – oproti tomu – sám o sobě veřejnou konzumaci neimplikuje.*“ Současně však Ústavní soud uvedl, že je potřeba při posuzování skutkové podstaty přestupku proti veřejnému pořádku zvažovat otázku jeho společenského významu či dopadu, což musí být bráno v potaz při aplikaci dané vyhlášky, aby nedopadala na naprosto běžné životní situace, při nichž k narušení veřejného pořádku nedochází.<sup>113</sup>

V souvislosti s obecně závaznými vyhláškami obcí Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 08.03.2007, sp. zn. Pl. ÚS 69/04 rovněž uvedl, že: „*Veřejný pořádek není kategorií absolutní, ale je veličinou proměnlivou, jehož obsah se řídí sociálními, etickými, politickými a hospodářskými poměry a názory. Posoudit, zda se určitý stav přičí či nikoliv veřejnému pořádku, je na vlastním uvážení příslušného správního subjektu.*“ K obecně závazným vyhláškám pak soud také konstatoval, že obsah i forma stanovení zákazů a povinností může být také v rozporu s ústavní zásadou, že povinnosti je možné ukládat pouze na základě zákona. Dle názoru soudu, přestože dává právní úprava obcím dostatečný prostor pro postihování nežádoucích jednání, tak nejsou obce často schopny tento prostor dostatečně přesně vymezit a nastávají situace, kdy obce při tvorbě obecně závazných vyhlášek do jisté míry pouze reprodukují ustanovení již platných právních předpisů. To ale není účelem vydávání obecně závazných vyhlášek. Jejich účelem je totiž pouze správa vlastních záležitostí, nikoliv pouhá reprodukce právních předpisů týkajících se úkolů státní správy, nebo dokonce normotvorba v této oblasti.<sup>114</sup>

<sup>112</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 07.09.2010, sp. zn. Pl. ÚS 11/09

<sup>113</sup> Tamtéž

<sup>114</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 08.03.2007, sp. zn. Pl. ÚS 69/04

Ve stejném rozhodnutí se Ústavní soud částečně zabýval také vymezením veřejného pořádku oproti dobrým mravům, neboť napadená obecně závazná vyhláška obce toto rozlišení obsahovala. Ústavní soudu uvedl, že není možné mezi těmito pojmy vést ostrou hranici, neboť k narušení veřejného pořádku může dojít i jednáním, které je v rozporu s dobrými mravy, jako je tomu například při provozování prostituce. Pokud by však některá činnost mohla být na určitých veřejných prostranstvích provozována, aniž by tím došlo k narušení veřejného pořádku či dobrých mravů, nemůže jí obec zakázat na všech veřejných prostranstvích obce. Naproti tomu, pokud je určitá činnost potencionálním zásahem do chráněných statků na jakémkoliv veřejném prostranství, může jí obec zakázat na všech prostranstvích obce. Je ale třeba vždy zhodnotit intenzitu zásahu a význam právem chráněného statku, k jehož ohrožení danou činností dochází na jedné straně a význam dané činnosti, která má být zakázána, na straně druhé.<sup>115</sup>

V nálezu ze dne 25.01.2011, sp. zn. Pl. ÚS 13/09 pak soud dospěl také k závěru, že vydáním obecně závazné vyhlášky za účelem zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku může obec stanovit subjektům provozujícím hostinskou činnost některé povinnosti, včetně omezení provozní doby v nočních hodinách. Uvedené platí zejména v situaci, kdy provozováním této činnosti v nočních hodinách může dojít k narušení veřejného pořádku.

Zajímavé je v této věci také odlišné stanovisko soudkyně Ivany Janů, dle které: „*U typické pivnice jistě nebude sporu, ovšem závadnou činností (rušení nočního klidu) není samotné provozování této živnosti, nýbrž následné chování hostů těchto zařízení. Noční klid a veřejný pořádek však obecně v praxi mohou být stejně dobře narušeny návštěvníky i tolik populárních heren, veřejných domů či různých pouličních trafik s alkoholem a tabákem (s nočním provozem), které již nelze obecným jazykem pod pohostinská zařízení zařadit. Naopak hotelový bar, sloužící ubytovaným hostům, pohostinským zařízením nepochybně je, stejně jako bistro u benzinové pumpy, ovšem u hostů těchto zařízení je přece riziko veřejných výtržností v ulicích obce minimální.*“<sup>116</sup>

K výše rozebranému ustanovení § 792 občanského zákoníku je taktéž zajímavé usnesení Ústavního soudu ze dne 04.01.2019, sp. zn. II. ÚS 4210/18, kterým Ústavní soud zamítl ústavní stížnost stěžovatele, který se domáhal zrušení rozhodnutí soudů nižších instancí, jimiž byl zamítnut jeho návrh na prominutí zmeškání lhůty k podání návrhu na popření otcovství. Stěžovatel uvedl, že veřejný pořádek zahrnuje víru občanů státu v to, že stát bude garantem spravedlnosti. Ústavní soud však jeho stížnost odmítl, neboť neshledal porušení základního

<sup>115</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 08.03.2007, sp. zn. Pl. ÚS 69/04

<sup>116</sup> Nález Ústavního soudu ze dne 25.01.2011, sp. zn. Pl. ÚS 13/09

práva či svobody zaručené ústavním pořádkem. Přitom ale současně uvedl, že Nejvyšší soud, který ve věci rozhodoval jako soud nižší instance, se s argumenty stěžovatele pečlivě zabýval a přesvědčivě je vyvrátil, a to i argumenty lidskoprávní. Nejvyšší soud se v napadeném usnesení ze dne 16.08.2019, sp. zn. 21 Cdo 1012/2016 k veřejnému pořádku vyjádřil tak, že: „*Podmínka veřejného pořádku je na rozdíl od podmínky zájmu dítěte podmínkou objektivní“ Nelze ji tedy ztotožňovat se subjektivními zájmy kteréhokoliv účastníka řízení o popření otcovství. Situaci odporující veřejnému pořádku je v tomto kontextu nezbytné chápat jako takovou situaci, která odporuje základním hodnotám společnosti, na nichž je nezbytné trvat. Situace odporující veřejnému pořádku je tedy charakterizována takovou okolností, kterou by bylo třeba stejným způsobem hodnotit vždy tehdy, pokud nastane, nehledě na další konkrétní okolnosti případu.*“<sup>117</sup> Ačkoliv jde o názor obsažený v judikatuře Nejvyššího soudu, Ústavní soud se s ním v uvedeném usnesení ztotožnil.

Krom výše uvedeného se Ústavní soud pojmem veřejného pořádku téměř vůbec nezabývá. Dle mého názoru je důvodem to, že pojem veřejného pořádku často vykládají spíše soudy nižších instancí, stejně jako určité situace označují za způsobilé ohrozit či narušit veřejný pořádek. Proti takovému výkladu či označení však účastníci mnohdy nebrojí. Přesto se však našly situace, kdy Ústavní soud musel označit určité jednání za způsobilé narušit veřejný pořádek, a to právě nejčastěji v souvislosti s vydáváním obecně závazných vyhlášek obcí v samostatné působnosti podle ustanovení § 10 zákona o obcích. Krom toho, že určité činnosti nejsou schopny narušit veřejný pořádek, stěžovatelé často namítají překročení pravomocí ze strany obce, neboť dle jejich názoru obce při vydávání obecně závazných vyhlášek často překračují meze samostatné působnosti. Nevidím však v absenci judikatury, kde by se Ústavní soud veřejným pořádkem do hloubky zabýval, velký problém. Ústavní soud by měl totiž zakročit až ve chvíli, kdy výklad veřejného pořádku soudy nižších instancí bude vybočovat z ústavnosti právního řádu. K těmto situacím však pravděpodobně téměř nedochází.

---

<sup>117</sup> Usnesení Ústavního soudu ze dne 04.01.2019, sp zn. II. ÚS 4210/18

## Závěr

Ve své diplomové práci jsem zkoumal neurčitý pojem veřejný pořádek a jeho roli v českém právním systému. Zabýval jsem se současnou, ale částečně i historickou právní úpravou, kterou jsem podrobil analýze s cílem zjistit, jak je pojem veřejného pořádku vykládán a jaká je jeho role ve vybraných právních předpisech daných odvětví českého práva.

V první kapitole jsem se zabýval významem tohoto pojmu v právních řádech Francouzské republiky a Švýcarské konfederace, které jsou historicky častým vzorem při tvorbě české legislativy. Tyto státy již dlouhodobě s pojmem veřejného pořádku pracují a spolu s dobrými mravy, které pojem veřejného pořádku doplňují, tvoří zejména korektivy smluvní svobody. Tuto roli má veřejný pořádek v českém soukromém právu také. Rovněž jsem se v této kapitole zabýval výskytem veřejného pořádku v právním řádu Československa, a to jak v době jeho vzniku, tak v době socialismu. Ten se však v důležitých právních předpisech neobjevoval, a to ani v tehdejších občanských zákonících. Výjimkou je nechvalně známý zákon č. 126/1968 Sb., o některých přechodných opatřeních k upevnění veřejného pořádku, který dle mého názoru je příkladem zneužití neurčitého pojmu právě pro absenci jeho legální definice.

Ve druhé kapitole jsem se zabýval rolí veřejného pořádku v odvětví soukromého, trestního, správního a ústavního práva. V této kapitole bylo odpovězeno na otázku vymezenou v úvodu, tedy zda má veřejný pořádek ve vybraných odvětvích českého práva stejnou roli a zda je mu v rámci těchto odvětví přisuzován totožný obsah. Dospěl jsem zde k závěru, že v soukromém právu se řada odborné veřejnosti kloní k rozlišování veřejného pořádku na jeho užší a širší pojetí, přičemž v ostatních uvedených odvětvích, tedy především v odvětvích veřejného práva, toto rozlišení absentuje. V soukromém právu totiž veřejný pořádek v širším smyslu tvoří soubor pravidel, která je třeba s ohledem na společenské a etické názory panující ve společnosti dodržovat, avšak není zde kladen důraz na původ těchto pravidel. Původ tedy může být i v některých morálních a etických obyčejích. V užším smyslu veřejný pořádek reprezentuje jenom ta pravidla, která mají svůj původ v samotném právním řádu, čímž se odlišuje od dobrých mravů. V soukromém právu je tak kladen vyšší důraz na odlišení veřejného pořádku od dobrých mravů. Toto odlišení však absentuje v ostatních odvětvích práva.

Někteří autoři veřejný pořádek ve správním právu sice také rozlišují na širší a užší pojetí, to však obsahově neodpovídá uvedenému rozlišení v soukromém právu. V těchto ostatních odvětvích jsou pod pojem veřejného pořádku tedy často zahrnována i ta pravidla, která mají

svůj původ mimo právní řád. Ani samotné právní předpisy v těchto odvětvích mnohdy nepracují s pojmem dobrých mravů a hodnoty, která mají v dobrých mravech svůj původ, jsou zde podřazovány právě pod veřejný pořádek.

Z uvedeného vyplývá, že obsah je veřejnému pořádku prisuzován rozdílně v právu soukromém a v právu veřejném. Co se týče jeho role, domnívám se, že je napříč vybranými odvětvími v zásadě stejná. Veřejný pořádek totiž vždy představuje určitý soubor hodnot, při jejichž narušení či ohrožení nastanou některé negativní právní důsledky.

Osobně jsem se pak přiklonil k uvedenému rozlišování na širší a užší pojetí veřejného pořádku. Toto dělení, a tím i vymezení veřejného pořádku oproti dobrým mravům, má totiž svůj původ v tzv. francouzské právní rodině, ke které dle mého názoru český právní systém v novodobé historii inklinuje více, jak již uvádím ve své práci shora. Navíc by uvedené rozlišování a jeho sjednocení napříč právními odvětvími přispělo také k posílení principu právní jistoty. Domnívám se, že není žádný rozumný důvod k tomu, aby některé právní předpisy pracovaly s pojmy dobrých mravů a veřejného pořádku, přičemž by mezi těmito pojmy spatřovaly určité rozdíly a jiné předpisy by se omezily pouze na použití veřejného pořádku v širším pojetí.

S tím také částečně souvisí určité interpretační problémy spojené s užitím veřejného pořádku. Jedná se totiž o pojem, který je svým obsahem značně široký a teoreticky lze pod něj zařadit nespočet různých hodnot. Vzhledem k absenci legální definice veřejného pořádku je však mnohdy složité určit, které konkrétní situace jsou způsobilé narušit či ohrozit veřejný pořádek. To je pak zejména úkolem moci soudní, aby stanovila, co je a co není v daných případech narušením či ohrožením veřejného zájmu, ačkoliv k takovýmto úvahám se nemá v zákonech oč opřít.

Za určitý krok správným směrem proto považuji například bývalou i stávající právní úpravu přestupků, ve které lze najít taxativní výčet přestupků, kterými dochází k porušení veřejného pořádku. Zde však hrozí opačný problém, tedy že může vyvstat situace, kdy se určité jednání bude zdát jako porušující veřejný pořádek, avšak s ohledem na taxativní výčet se o přestupek jednat nebude. Přesto považuji za vhodné ve stěžejních právních předpisech, které s pojmem veřejného pořádku pracují, alespoň demonstrativně uvést, jaké hodnoty se pod pojem veřejného pořádku řadí. Z hlediska komparace by se pak takový výčet mohl promítnout do celého daného právního odvětví.

Ve třetí kapitole jsem se zabýval veřejným pořádkem v judikatuře Ústavního soudu. Touto kapitolou tak odpovídám na otázku vymezenou v úvodu, tedy zda Ústavní soud s pojmem veřejného pořádku pracuje. Zde jsem dopěl k závěru, že Ústavní soud



se k samotnému pojmu veřejného pořádku ve své judikatuře téměř nevyjadřuje. Domnívám se, že je tomu především proto, že tuto roli mají často soudy nižších instancí, zejména pak Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud. Současně kapitola potvrzuje hypotézu autora vymezenou v úvodu, že veřejný pořádek se v judikatuře Ústavního soudu příliš nevyskytuje proto, že ten bývá vymezen častěji právě soudy nižších instancí a toto vymezení nikterak nenarušuje ústavnost a účastníci daných řízení proti tomuto vymezení nebrojí. Není proto důvod, aby se Ústavní soud, jehož role spočívá především v ochraně ústavnosti, veřejným pořádek zvlášť zabýval.

Ačkoliv jsem se s pojmy veřejného pořádku a dobrých mravů setkal již na počátku svého studia na právnické fakultě Univerzity Palackého, netušil jsem, že tyto pojmy k sobě mají tak velmi blízko a že některé právní předpisy se nepokoušejí o jejich rozlišení. V tomto směru mě má diplomová práce obohatila.

## Seznam použitých zdrojů

### Monografie, komentáře a jiné odborné publikace

BEZOUŠKA, Petr, PIECHOWICZOVÁ, Lucie. *Nový občanský zákoník – nejdůležitější změny*. 1 vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2013. 376 s.

BŘÍZA, Petr a kol. *Komentář: zákon o mezinárodním právu soukromém*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014. 768 s.

ČERNÝ, Jan, JANATA, Jiří. *Veřejný pořádek aneb co trápí starosty*. 1. vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 1999. 549 s.

ČERNÝ, Petr, LEHKÁ, Markéta. *Zákon o právu shromažďovacím*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016. 368 s.

ELIÁŠ, Karel a kol. *Občanský právo pro každého – pohledem (nejen) tvůrců nového občanského zákoníku*. 2. doplněné a aktualizované vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, a.s., 2014. 360 s.

HABERMAS, Jürgen. *Strukturální proměna veřejnosti*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství filosofického ústavu AV ČR, 2000. 424 s.

HENDRYCH, Dušan, BĚLINA, Miroslav, FIALA, Josef, ŠÁMAL, Pavel,

HONSELL, Heinrich, VOGT, Nedim Peter, WIEGAND, Wolfgang. *Basler Kommentar. Obligationenrecht I. (Art. 1-529 OR)*. 4. vydání. Basel: Helbing Lichtenhahn Verlag, 2010. 2342 s.

JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. Praha: Nakladatelství Leges, 2014. 976 s.

JEMELKA, Luboš. In: JEMELKA, Luboš, VETEŠNÍK, Pavel. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2020, 1056 s.

LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014. 2380 s.

MELZER, Filip, TÉGL, Petr a kol. *Občanský zákoník: velký komentář. Svazek I, § 1-117*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Leges, 2013. 649 s.

MOKREJŠ, Antonín. *Veřejnost: skutečnost – iluze – fikce*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství TRITON, 2005. 144 s.

PAULDURA, Lukáš. *Slovník právních pojmů. Občanský zákoník*. 1 vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, a.s., 2014. 232 s.

SALAČ, Jaroslav. *Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2004. 256 s.

SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, DEVEROVÁ, Lenka. *Právnícké osoby v novém občanském zákoníku*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013. 544 s.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012. 3632 s.

ŠEBESTA, Patrik. *Zákon o obecní policii. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, 2018. 296 s.

VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, 483 s.

WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, 2012, 931 s.

## **Odborné články**

MELZER, Filip. Dispozitivní a kogentní normy v novém občanském zákoníku. *Právní rozhledy*. 2013, roč. 21, č. 7, s. 253-260.

PAWLIKOVÁ, Klára. Veřejný pořádek jako neurčitý právní pojem v PobCiz a judikatuře NSS. *Soudní rozhledy*. 2019, roč. 25, č. 9, s. 274

TELEC, Ivo. Poctivost a důvěra, dobrá víra, dobré mravy, veřejná morálka a veřejný pořádek. *Právní rozhledy*. 2011, roč. 19, č. 1, s. 1-6.

## **Soudní judikatura a judikatura správních úřadů**

Nález Ústavního soudu ze dne 07.09.2010, sp. zn. Pl. ÚS 11/09

Nález Ústavního soudu ze dne 08.03.2007, sp. zn. Pl. ÚS 69/04

Nález Ústavního soudu ze dne 12.06.2012, sp. zn. Pl. ÚS 2455/09

Nález Ústavního soudu ze dne 12.08.2008, sp. zn. Pl. ÚS 33/05

Nález Ústavního soudu ze dne 25.01.2011, sp. zn. Pl. ÚS 13/09

Nález Ústavního soudu ze dne 25.04.2006, sp. zn. Pl. ÚS 709/05

Rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 09.08.2001, sp. zn. O-131254

Rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 25.11.1998, sp. zn. O-107262-95

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 08.02.2001, sp. zn. 22 Cdo 752/99

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10.06.2020, sp. zn. 31 ICdo 36/2020

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.10.1990, sp. zn. 7 Tz 44/90

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 09.10.2009, sp. zn. 5 As 51/2009  
 Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16.05.2007, sp. zn. 2 As 78/2006  
 Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24.01.2018, sp. zn. 6 Azs 345/2017  
 Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 28.04.2009, sp. zn. C-420/07  
 Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26.07.2011, sp. zn. 3 As 4/2010  
 Usnesení Ústavního soudu ze dne 04.01.2019, sp. zn. II. ÚS 4210/18

## **Právní předpisy**

### Code Civil

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku

Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění zákona č. 369/2012 Sb., účinném ke dni 01.01.2013

Zákon č. 126/1968 Sb., o některých přechodných opatřeních k upevnění veřejného pořádku, ve znění platném a účinném do účinnosti zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon České národní rady č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Zákonné opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 99/1969 Sb., o některých přechodných opatřeních nutných k upevnění a ochraně veřejného pořádku, ve znění platném a účinném do 01.01.1977

## **Internetové zdroje (články, důvodové zprávy)**

HAVRÁNEK, Bohuslav a kol. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. ssjc.cas.cz, 24.05.2011 [cit. 08.08.2020]. Dostupné na <

<https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=po%C5%99%C3%A1dek&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>>

Konsolidovaná důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo spravedlnosti ČR. 598 s. Dostupné na <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/home/zakony-a-stanoviska/texty-zakonu>>

Konsolidovaná důvodová zpráva k zákonu č. 91/2012 Sb., zákon o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné na <<http://docplayer.cz/5989413-Duvodova-zprava-k-zakonu-c-91-2012-sb-o-mezinarodnim-pravu-soukromem-nakladatelstvi-anag.html>>

Konsolidovaná důvodová zpráva k zákonu č. 251/2016 Sb., zákon o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo vnitra ČR. 52 s. Dostupné na <<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=554&CT1=0>>

KORBEL, František, STAŇKOVÁ, Kateřina. *Co přinese nová úprava přestupků* [online]. [pravni prostor.cz](http://pravni prostor.cz), 31.01.2017 [cit. 03.08.2020]. Dostupné na <<https://www.pravni prostor.cz/clanky/spravni-pravo/co-prinese-nova-uprava-prestupku>>

ŠUBRT, Martin. KOLÁROVÁ, Irena. VÍŠEK, Pavel. *Změna výkladu zjevného narušení veřejného pořádku v koncepci absolutní neplatnosti právního jednání* [online]. [epravo.cz](http://epravo.cz), 15.07.2020 [cit. 07.08.2020]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/zmena-vykladu-zjevneho-naruseni-verejneho-poradku-v-koncepci-absolutni-neplatnosti-pravniho-jednani-111492.html>>

## **Shrnutí**

Diplomová práce řeší problematiku neurčitého pojmu veřejného pořádku a jeho roli v českém právním systému. V první kapitole se zabývá výskytem veřejného pořádku v právních systémech těch evropských států, které jsou pro Českou republiku bohatým inspiračním zdrojem při tvorbě legislativy. Druhá kapitola poskytuje pohled do použití pojmu veřejný pořádek v odvětví soukromého, trestního, správního a ústavního práva. Rovněž zkoumá, jak je veřejný pořádek v těchto odvětvích používán, jak jej chápe odborná literatura a jak je vykládán českými soudy. Ve třetí kapitole se práce zaměřuje na výklad veřejného pořádku judikaturou Ústavního soudu. Práce při zkoumání poskytuje rovněž autorův názor k problematice. Závěr shrnuje zjištěné poznatky a odpovídá na otázky vymezené v úvodu.

## **Summary**

The master thesis focuses on the issue of an indefinite term description of public order and its role in Czech legal system. The first chapter centres around the occurrence of public order in legal systems of European countries that act as a rich source of inspiration for Czech Republic in drafting the legislation. The second chapter offers an insight into the use of public order in the private, criminal, administrative, and constitutional sector. Additionally the way of use of public order in these sectors is analysed. Moreover, an input based on literature and interpretation based on Czech courts is offered. Finally, the third chapter focuses on the description of public order by juristic of the Constitutional Court. In addition to the analysis, the master thesis also offers the authors opinion of the issue of the matter. The conclusion summarizes all the insights as well as it answers the questions posed in the introduction.

**Klíčová slova**

Dobré mravy, pořádek, soukromé právo, správní právo, trestní právo, Ústavní soud, veřejný, veřejný pořádek.

**Keywords**

Proprieties, order, private law, administrative law, criminal law, Constitutional court, public, public order.